GLAS SVOBODE
SLOVENSKI TEDNIK
ZA KORISTI DELAVNEGA LJUDSTVA.

Glas Svobode.

GLAS SVOBODE
SLOVENIC WEEKLY
DEVOTED TO THE INTERESTS OF THE LABORING CLASSES.

GLASILO SVOBODOMISELNIH SLOVENCEV V AMERIKI.

"OD BOJA DO ZMAGE"! "KDOR NE MISLI SVOBODNO, SE NE MORE BORITI ZA SVOBODO"!

Štev. 42. "Entered as Second-Class Matter July 8, '03 at the Post Office at Chicago, Ill. under Act of March 3 1879 Chicago, Ill., 16. oktobra 1908. Subscription, $1.50 per year. Naročnina $1.50 za leto. Leto VII.

Krvaveča Ljubljana.

V Ljubljani obstoji še zmerom vojno pravo. Ljudstvo se je nekoliko pomirilo, toda kaj ko nemški časopisi dan na dan gorostasne laži in zavijanje resnice pišejo; tako se razumi, da je jako težavno mirno kri obdržati, vrhu vsega pa še centralna vlada na Dunaju le nemčurske laži posluša brez da bi počakala izid preiskave, — ako bo nepristranska. (?)

Vlada in državno pravdništvo neutrujeno zaplenjuje slovensko napredno časopisje. Ni ga naprednega lista ne na Kranjskem, ne na Spodnjem Štajerskem, da ne bi bil konfisciran, a tudi "Slovenca" je tista usoda zadela. Poseben siromak je "Slovenski Narod"; njegove izdaje z dne 28. in 29. septembra t. l. so bile zaplenjene in druge izdaje, zopet ni drugega, kot debelo tiskano: Konfiscirano in konfiscirano in zopet konfiscirano. Naj si bo uvodni članek ali dnevne vesti, nič ni rdeči svinčnik prizanesel.

Pa kaj misli vlada, da smo toli trapasti, da ne znamo na konfisciranih prostorih, ako prav je samo beli papir, čitati? Vlada je bedasta, ako to misli! Mi umimo predobro, kaj je bilo na onih prostorih za čitati, in nas ne prevari ne vladno in ne lažnjivo nemčursko časopisje. **Na onih prostorih je bila tiskana gola resnica, nič ko gola resnica, katera kranjsko vlado, centralno vlado na Dunaju ter brezobzirno in trinoško soldatesko obsoja, ter razkrinkava nezaslišano postopanje napram Slovencem.**

Vi, koji ste nedolžno kri prelivali, ali vas je kaj sram? Sram, kot psa za kantonom!!

Toda počakajte! Kri nedolžnih žrtev po maščevanju upije, in pride dan ko se bojo vresničile besede: "Zob za zob, oko za oko."

Dne 29. septembra, se je pred deželnem sodiščem v Ljubljani, prva obravnava proti žrtvi "izgredov" pričela in dne 30. m. m. končala.

Obtožen je bil 15 letni tiskarski vajenec Josip Kadunc, da je dne 19. septembra, kamenje lučal na konjiško patrullo. Na policijski stražnici se je v njegovem žepu našel oreh debeli kamenj, a dokazalo se mu ni, da bi bil kamenje metal. Priča stražnik Gerlovič kateri je fanta aretiral, je pod prisego izjavil, da je vidil ko je obtoženi z roko zamahnil, kot bi kaj vrgel, a vidil ni, da je kak kamen zagnal. Tisto je izpovedal policijski komisar Švigelj, kateri je dal fanta aretirati. Da je oreh debel kamen v žepu imel, je bilo dovolj, da ga je sodni dvor na 14 dni zapora obsodil.

Državni pravdnik dr. Neuperger, se je pritožil proti razsodbi in obsojenec, kateri je bolan je moral v zapor iti vzlic temu, da se je njega zagovornik g. dr. Triller, trudil, da bi se ga na prosto spustilo.

Poslušalci so bili presenečeni o razglasitvi razsodbe in so mrmrali, a ko je državni pravdnik dvorano zapustil, je izgovoril: "Ich kam nichts dafür!"

Z obsodbo 15 letnega in bolnega fantiča, je Avstrija rešena, in ni si jej bati razpada.

Pri vsem tem pa ni dosti, da v Avstriji in v emčiji časopisi vse v poprek lažejo, temveč, tudi ameriški nemški listi slastno prežvekavajo zavijanje in obrekovanje napram Slovencov. — Kateri sicer po teh kulturonoscov nismo Slovenci, temveč Slovaki. (!) Najbolj se v tem odlikuje chikaška "Arbeiter Zeitung". Z dne 5. oktobra t. l. priobčuje sledeči brzojav:

"Dunaj 5. oktobra. Zu einem neuen deutschfeindlichen Vorstoss hat sich der in seiner überwiegenden Mehrheit slowenische Stadtrath von Laibach in Krain verstiegen, wo jüngst die blutigen Ausschreitungen statgefunden haben. Der Stadtrath hat in seiner jüngsten Sitzung beschlossen, das Kroatische (?!) als die alleinige Amstsprache in der gesammten Verwaltung einzuführen Zugleich ist verfügt worden, das Zuschriften in deutscher Sprache keine Beantwortung finden sollen, auch wenn sie von Behörden stammen.

Ueber diesen Streich herrscht nicht nur in Laibach, sondern auch hier in allen deutschen Kreisen die grösste Empörung." In še več takih budalosti v katerih je g. Hribar osebno kot "hetzer" napaden. Toda mi, ko poznamo g. Hribarjeva dela v prid slovenskega naroda ceniti, nam ne preostaja drugega, kot nemško nadutost prezirati.

POZOR!

Društva in člani Slovenske Narodne Podporne Zveze v Chicagi.

Podpisani naznanja, da so društvena pravila sestavljena in v tisk dane; kakor jih iz tiskarne dobimo, bodo na društva razposlane, da jih članom vroče.

Društva se naprosijo, da zdravniške spričevala pristopivših članov nemudoma podpisanemu gl. tajniku dopošljejo. Takisto so ostala društva naprošene, da nemudoma mesečne prispevke semkaj pošljejo, da se vse uredi, ter "Slovenska Narodna Podporna Zveza" kot javno poslujoča "Zveza" proglasi.

Vse zvezina, društva, kakor tudi ona, katera se mislijo organizirati naj upoštevajo, da vselej s zdravniškem certificatom tudi določeni prispevek ob enim pošljejo, ko se na tak način mnogo časa, brezpotrebnega dela in poštarina prihrani.

Na novo organizirana društva, naj takoj podpisanemu pišejo, da jim nemudoma potrebne tiskovine pošlje: kakor tudi vse potrebne pojasnila, v društvenih zadevah se po možnosti z obratom pošte dajo, ako ne spadajo v delokrog gl. odbora.

Nektera društva prav marljivo delujejo v korist "Zveze", in želeti bi bilo, da bi se tudi ostale društva potrudile, kolikor možno več članov pridobiti.

Rojaki, koji čitate "Glas Svobode" zdramite se, in organizujte društva, da bode "Zveza" na podlagi "Svobode" in "Napredka" v najkrajšem času mogočno svoje okrilja razprostrla po širni Ameriki, koder se svobodomiselni in po napredku hrepeneč Slovenec, nahaja.

Predramimo se iz nezavednosti ter podajmo si roko v bratski zjedinjenosti.

Svobodni pozdrav!

Jos. Ivanšek, tajnik.
1517 S. 43. Ave. Chicago, Ill.

Pozor sodrugi!

Socijalistični klub št. 2. v Colinwoodu opozarja vse sodruge, da se polnoštevilno udeležijo **seje dne 18. oktobra točno ob 9. uri dopoldne** Secett ave. čor. Park.

Ta seja bo ena najvažnejših, kar smo jih do sedaj imeli. Le te seje se bojo hrvatski sodrugi udeležili, da bi se spojili ter en klub postali. Sodrugi, nobeden ne sme izostati. — Soc. pozdrav.

Joe Kunčič, organizator

Razgled po svetu.

Avstrija.

Budapešt, 12. okt. Cesar Fran Jožef, grofica Lonnay, (bivša Rudolfova soproga) in nje hčer kneginja Windišgraetz, so prisostovali razkritju spomenika za nasilne smrti končanem, prestolunasledniku Rudolfu.

— Dunaj, 12. okt. V današnji seji je avstro-ogrska delegacija, vladno postopanje zaradi anexije Bosne-Hercegovine, odobravala in ministru vnanjih zadev, baron Aerenthalu zaupnico izrazila.

Avstro-ogrska vlada, načelo spojitve Bosne-Hercegovine z Avstro-ogrsko strogo drži, in pravi, da ne pusti, da bi se druge države v to zadevo vtikale.

— Dunaj, 12. okt. Ščuvalni govor srbskega prestolonaslednika Jurja na narod, je v oficijelnih krogih nejevoljo zbudil. Ljudstvo se boji dinastične krize, koja utegne Jurja na srbski prestol posaditi.

Srbski ministrski predsednik, je Jurju branil v, proti Avstriji naprjenem tonu govoriti, a zabraniti in mogel ter se boji, da nebi Jurij nepremišljeno s četo privržencev v Bosno-Hercegovina udrl.

Bulgarija.

Sofija, 12. oktobra. Ferdinand "Car vseh Bulgarov" je danes v glavno mesto dospel; ljudstvo ga je navdušeno pozdravilo.

Topovi so gromeli, ko se je "Car" in spremstvo po ulici mesta premikalo. Na glavni cesti je bil slavolok, pri katerem je župan in mestni zastop vladarja pozdravil. Po sprejemu so šli v glavno cerkev, kjer je metropolit mašo čital.

Vso mesto je v zastavah.

Vnanjih diplomatov se ni nihče ne sprejema in ne bogoslužja udeležil.

Turčija.

Salonika, 12. okt. Turška križarka "Meifidijh" in tri torpedovke so sem dospele, ter pot takoj na otok Samos, nadaljevale. Otok leži 40 milj južnozapadno od Smyrne v Maliaziji.

— Carigrad, 12. okt. Avstrijski izdelki se tukaj strogo bojkotirajo. Celo rdeče "fese", katere se v Avstriji izdeljujejo, so Turki raz glav vzeli, ter se pokrivajo z nekim belim nakitjem.

Kreta.

Canea, 12. okt. Kretski parlament se je danes sestal, ter pritrdil, da se Kreta k Grški priklopi. Muzelmanski delegati se seje niso udeležili.

Rusija.

Petrograd, 12. okt. Kolera pojenjuje; v zadnih 24 urah je zglašenih: 65 na novo obolelih in 24 umrlih. — To je prvi slučaj, da vkljub nedeljskega pijančevanja, ni število na novo obolelih poskočilo.

Francija.

Paris, 12. okt. Dopisovalec "Tempsa" v Sofiji, svari svoje čitatelje, da bi preveč verovali, iz Sofije razposlane trditve o miru. On pravi, da je navdušenje ljudstva velikansko, in kneza Ferdinanda povsodi entuastično pozdravlja. Kabinet rajši vojno vidi, kakor da bi se bulgarska neodvisnost v vprašanje stavila. V Bulgariji je sedaj 110.000 mož oboroženih. Bulgarski vojni minister je prepričan, da bulgarska vojna armada poprej v Carigrad pride, predno bi angleško vojno brodovje v Bosporus dospelo, in predno bi Rusija pot v Burgas zapreti mogla.

Srbija.

Belgrad, 12. okt. V političnih krogih se trdi, da je Angleška in Francija, Srbiji moralično pomoč obljubila za slučaj, da le ta miruje, ter so baje te dve državi tudi na Turčijo uplivale, da dobi Srbiji Sandžak Novipazar.

Črnogorski princ Peter in pa srbski prestolonaslednik Juri, si baje prisrčne brzojavke dopošiljata. (To se vidi čudno; ko ni dolgo tega, da sta srbski kralj Peter in njegov sin Juri proti Črnogori puntarsko rovala; tedaj od kod naenkrat ta presrčna ljubav?! Op. ur.)

Amerika.

Debs v Philadelphiji.

Nad 6000 vstopnino plačajočih ljudi je sililo v Labor Lyceum, toda prostora ni bilo, da bi vsi notri šli. — Prvotno je bilo določeno, da bo Debs v gledališču "Grand Opera House" govoril, toda policija je prepovedala. — Ko je Debs na govorniški oder stopil, je bil pozdrav toli velikanski, da Debs deset minut do besede ni prišel. Njegovo politično razmotrivanje je ljudstvo kar očaralo. Prizanesel ni nikomur in vse najvišje uradnike, kakor politikarje je neusmiljeno razmesaril.

Med drugim je rekel:

"Zjedinjene države so dve revulucije prestale. Prva je uničila "od Boga podeljeno" pravico kraljev, druga je pa uničila robstvo in tretja bo odpravila izkoriščanje ljudstva. Prvi dve ste bili krvavi; upajmo da tretja ne bo. Izvršila se bo, tako ali tako. Krvava, ako se ji bo obstrukcija pripravila, drugače ne. Kapitalizmus je postal iz malomeščanstva staroveške družbe, je imel nalogo, to je dovršil in sedaj gre ž njo h koncu."

Od beričev ustreljeni.

Springfield, Ill. 13. okt. Tu so se premogarji iz Mount Olive, Ill od neke svečanosti vračali. Kare so bile natlačeno polne, ter je do nekega prepira prišlo. Koj ko so Mount Olive zapustili, so bili policaji od nekoga pozvani, da naj nektere premogarje aretirajo. Premogarji so se aretaciji uprli na kar je bil eden ustreljen, eden težko in eden lahko ranjen. Trdi se, da so policaji ali pa Deputi Šerifi smrtne strele oddali.

Harry K. Thaw ni izjema.

White Plains, N. Y. 12. okt. Sodnik Mills, tukajšnega višjega sodišča, je prošnjo Thawovega zastopnika odbil, ter odredil, da se more Thaw v državno norišnico za hudodelce vrniti.

Odvetnik je prošnjo vložil, da bi se proces pričel, s katerim bi se dokazalo, da je Thaw "sedaj" popolnoma zdrav, ter da bi se ga iz norišnice izpustilo. Ko se je Thawu gorejni odlok vročil, dostavilo se mu je takoj povabilo sodnika iz Pittsburga, kateri ga hoče imeti, da bo zaslišan zaradi napovedanega konkurza. (?)

Ameriško pravo.

Emporia, Ga. 12. okt. Črnca Henry White, kateri je včeraj na belega Tomaž Allen in tega ženo streljal, so danes na vsezgodaj iz ječe siloma vzeli in ustrelili.

— Lula, Miss., 12. oktobra. V navzočnosti policajev, so danes žensk in otrok, okoli 100 glav broječi "mob", črnca, brata Joe in Frank Davis na kolodvor tirali in tam na neko drevo obesili. Dolžili so jih, da sta nekega železniškega sprevodnika ustrelila

MILJONARJA SIN ROPAR.

Charles Boyle, nekdanji visokošolec na univerzi v Stanford, in sin miljonarja Henry Boyle iz San Raphael, Cal. je po lastnem pripoznanju celo vrsto hudodelstev v Marion County izvršil Boyle, kateri se v ječi nahaja, je pripoznal, da je bil tisti predrzni bandit, koji je nekega večera v National Hotelu v Raphaelu 15 gostov oropal, in nekoga konstablerja težko ranil, ko se mu je v bran postavil. Boyle je oni lopov katerega oblasti so že dolgo iskale, in koji je vso prebivalstvo v Raphaelu v strahu držal. Ni dognano, kaj da je sina miljonarja do roparstva privedlo. (Hm, bo pač za norca proglašen, pa bo vse dobro. Op. ur.)

Delo.

Pittsburg, Pa., 10. okt. Chicago in Alton-železnica je pri Standard Steel Car. Co. v Pittsburgu 1000 car, naročila. Takisto naročilo od tiste železnice se je pred tedni dalo. Vozovi se bojo v delavnicah v Hammond, Ind. izdelovali.

— Marshalltown, Iowa, 10. okt Po dvednevni konferenci se je danes prepir poravnal in štrajk končal. Vodstvo delavnice, osrednje železnice v Iowa in delavci bojo v pondeljek zopet uposleni Delavnice bodo unijske ostale in delavcem se plače povikšajo toda ne zatoliko, kakor so prvotno zahtevali.

— Nevark, N. J., 10. okt. Deset tednov trajajoči štrajk izdelovalk smodk, se je včeraj končal. Razven 80 delavk, so vse takoj delati pričele, ostalih 80 pa v pondeljek delo nastopijo.

— Lynn, Mass. 11. okt. Štrajk čevljarjev se tukaj nadaljuje, ko se delavci z delodajalci nemorajo zjediniti.

VABILO.

S. D. P. Zveza, v Conemaugh, Pa. priredi **dne 17. oktobra t. l** veliko plesno in zabavno veselico v dvorani društva sv. Alozija h kateri vabi vse cenjene rojake in rojakinje, da nas v polnem številu obiščejo ter pripomorejo, da se prva veselica tembolj povspeši

Dalje **vabimo** vsa cenjena društva, da blagovolijo posetiti to še mlado organizacijo, ter da nam pri tem pokažejo, **da jim je napredek slovenskega naroda pri srcu.**

Rojaki ne pozabimo, da smo na tujem in pokažimo pri tej priliki da se zavzamemo za novo Jednoto, koja bode prej ali slej v podporo marsikateremu.

Kviško toraj rojaki, snidimo se na imenovani večer. Nobenega ne bi se smelo pogrešati.

Pričetek veselice ob 7. uri zvečer

Za izborno postrežbo, prijetno zabavo in domačega "muzikanta", bode skrbljeno.

Odbor, S. D. P. Zveze

DENARJE V STARO DOMOVINO

pošiljamo:

za $ 10.35	50 kron,
za $ 20.50	100 kron
za $ 41.00	200 kron,
za $ 102.50	500 kron,
za $ 204.50	1000 kron,
za $1018 50	5000 kron,

Poštarina je všteta pri teh svotah. Doma se nakazane svote popolnoma izplačajo brez vinarja odbitka. Naše denarne pošiljatve izplačuje c. kr. poštno hranilni urad v 11. do 12. dneh.

Denarje nam poslati je najpriličneje do $25.00 v gotovini v priporočenem ali registriranem pismu, večje zneske po Domestic Postal Money Order ali pa New York Draft:

FRANK SAKSER CO.
109 Greenwich St., New York
6104 St. Clair Ave., N. E., Cleveland, Ohio

Martin Kačur.

ŽIVLJENJEPIS IDEALISTA.

Spisal Ivan Cankar.

TRETJI DEL.

I.

"Kaj si že spet pijan?" ga je pozdravila žena.

Otroci so gledali nanj z velikimi, prestrašenimi očmi, kakor so gledali nanj v tistih časih, ko je prihajal domov brez klobuka, omahujoč in blaten.

Sedel je za mizo in je uprl glavo v roke.

"Tukaj je svet ves drugačen, žena!"

Prinesla mu je kosilo na mizo.

"Seveda je drugačen, hvala Bogu!"

Kačur je vzdignil obraz in se je začudil ženi; lepša je bila nego kdaj poprej, bujna, kipeča, in oči so se ji svetile.

"Kaj si nič ne želiš v Blatni dol?" se je nasmehnil Kačur trpko, skoro očitaje.

"Ti si morda celo želiš? Ni tukaj pač takih bratcev zate, da bi popival z njimi!"

"O Tončka, ti . . . zakaj govorim s tabo, ko je, kakor da bi govoril kamnu!"

"Glej, si že spet siten, pa se še napil nisi! . . . Veš kaj, Kačur, za obleko bo pa treba kar precej skrbeti! Dve nedelji ne pojdem taka v cerkev, kakor sem! Tukaj se nosijo vse drugače, tako da me je sram!"

"Kje bomo pa jemali?"

"Saj ni treba vsak dan mesa!"

"Hitro si se udomačila, Tončka! Hitro si pozabila na Blatni dol! Tam ni bilo treba žide!"

"Kdo pa je zmerom silil stran? Pa kdo je bil tisti, ki je rekel, da bom gospa? Lepa gospa! Lep gospod!"

Kačur je umolknil. Z vso žarko močjo je sijalo solnce v izbo in ta svetloba ga je dušila; bal se je, kakor se je bal nekoč tistih senc v Blatnem dolu. Čutil se je v tej svetlobi tujca, slabotnega, plahega in tujca pred svojo ženo, ki je pila luč v polnih požirkih, tako da ji je sijala iz lic in iz oči . . .

Zvečer se je napotil h Gašperinu.

Ko je stopil v krčmo, je bila izba že zakajena in velika družba je sedela za mizo; par mladih uradnikov, zaspani praktikant med njimi, obadva učitelja, Matilda v koketni obleki s kratkimi čipkastimi rokavi, druga učiteljica mlado, suho in plaho dekle z velikimi očmi in starikava, klepetava ekspeditorica. Glasno so pozdravili Kačurja in so ga posadili med zaspanega praktikanta in plaho učiteljico.

V težkem gostilniškem vzduhu, v tobakovem dimu in dremotni luči svetilk se je čutil Kačur takoj bolj domačega. Poskusil je vino in vino je bilo dobro; na to se je ozrl po družbi.

Nasproti mu je sedel visok, lep fant s pšeničnimi, kodrastimi lasmi, zelo nežno poltjo in nelepim izrazom okoli ustnic; gledal je na Kačurja s čudnim, vodenim pogledom in je umaknil oči, ko se je Kačur ozrl nanj.

Učitelju Jerinu se je poznalo na krepkem, ukazovalnem glasu, da je že nekoliko pil; tudi Matilda se je smejala z razposajenim glasom in motnimi očmi, praktikant je spal.

"O Vas smo govorili, gospod Kačur, revolucijonar v pokoju!" se je zasmejala Matilda. "Kod pa ste se potikali, da ste se tako pohujšali?"

"Postaral sem se, postaral!" se je smehljal Kačur in je pil. "Postara se človek, pa spozna druge skrbi in nadloge in se mu neče več, da bi uganjal neumnosti ..."

"Ali bi Vam nekaj povedala, Kačur? Pusti ste, zelo pusti in dolgočasni!"

Okrenila se je k Jerinu.

"Ali verjamete, da so preganjali tega človeka? Zato ker se je upiral gosposkam? Ker se je pečal s politiko, prirejal shode in hujskal narod? . . ."

"Kačur se je stresal z glavo in je odmigaval z obema rokama.

"Ne, ne, ne! Kaj bi tisto? Nič nisem hujskal! Nič prirejal! Nikoli se nisem pečal s politiko in se ne bom! . . . Ne maram, da bi me takole . . . ujeli . . . da bi se igrali z mano . . . na mojo škodo. . . Za nobeno stvar se ne brigam, prav za nobeno!"

"Fej!" je zaklical Jerin. "Ali ste ga slišali? Boji se, da bi ga mi . . . o ti prokleta šljeva! Kaj smo špijoni? Kaj pa bi se dalo špijonirati ob takemle bojazljivcu? Saj se še usekniti ne upa, če je nadzornik blizu! — Tega da so preganjali?"

Matildi se je zasmilil.

"Drugačni časi so bili!"

"Kaj tisto, drugačni časi!" je zaklical Jerin razjarjen. "Če je videl, da pošteno več ne more živeti, naj bi se bil obesil! Dovolj jih je bilo, ki so se obesili! — Tako pa živi, sebi v sramoto, drugim v nečast!"

Kačur je pil hitro, smehljaj mu ni izginil z ustnic.

"Le dajte . . . ne boste me! Ne bom se prepiral . . . nič jeze! . . . človek ne krade več . . . ponižen je. . . oprezen!"

Ozrl se je preko mize in je opazil, da lepega fanta s pšeničnimi kodri ni bilo več. Matilda je gledala zlovoljno in zamišljeno, suho učiteljico ob Kačurjevi strani je zabaval šepetaje kozobrad uradnik z zaljubljenimi zgodbami in smehljala se je in je zardevala; praktikant je bil naslonil glavo ob mizo in je smrčal; ekspeditorica je pripovedovala dolgo povest, ki je ni poslušal nihče.

"Kako vraga pa živite, če nimate zmisla za prav nobeno stvar na svetu?" je prašal Jerin.

"Ženo imam in otroke . . . in vino!"

"O žalost!" je vzdihnil Jerin

Kačurja je kljuvalo v srcu, tresla se mu je roka, kadar je vzdignil kozarec. Vino ga je omamilo gledal je v meglo in je videl v megli Jerinov obraz — ki se mu je zdel znan izza davnih časov Iztegnil je roko, pokazal je nanj s kazalcem in se je smejal poluglasno, od srca.

"Tudi ta . . . tudi ta se ne bo obesil!"

Jerin je bil pijan in je vzkipel.

"Kaj? Razložite!"

Prešerni učitelj, ki je bil pijan že od začetka in je gledal kakor v sanjah z izbuljenimi očmi, se je nenadoma zdramil in se je izkušal vzdigniti.

"Razložite!"

Kačur je zmajeval z glavo in z rokami.

"Ne! . . . Ne bom se prepiral! . . . Za nobeno ceno! . . . Kar sem videl, sem videl . . . Drugega ne rečem nič!"

"Klečeplazec!" je zaklical hripavo in polurazumljivo prešerni učitelj in se je zvrnil na stol.

Jerin je pomislil, nato je prijel steklenico z vodo, omočil si je čelo in je molčal.

Kačur se je nagnil mimo spečega praktikanta in je položil narahlo svojo roko na njeno.

"Gospodična Matilda . . . nekoč, ob tistih časih . . ."

"Saj si pijan, starec!" ga je prekinila Matilda in mu je odtegnila roko.

Kačur se je obrnil v stran in je napravil teman, užaljen obraz, pol ga je bilo upijanilo vino, pol nezavedna, skrita bridkost — ki se je bila rodila daleč od tega večera in daleč od teh obrazov. Prijel se je z rokama za glavo.

"Ne mara me več!"

In takoj je pozabil, kdo ga več ne mara: najprej je mislil na suho učiteljico, nato na Matildo, nato na svojo ženo in nenadoma so se mu ustavile misli pred Minke belim obrazom in črnimi očmi.

Vzdignil je obraz in se je ozrl po omizju. Vstal je počasi, zibaje se, z motnimi, izbuljenimi očmi in je iztegnil roko.

"Kdo izmed vas, ki sedite tukaj . . . kdo izmed vas je tako ljubil? . . ."

Ugledal je same neznane obraze, pijane, strmeče, in je utihnil.

Jerin je stopil k njemu in ga je potrkal po rami.

"No . . . saj je dobro . . . . Zdaj se že razumeva!"

"Pa zapojmo!"

"Bomo že zapeli; ne nocoj!"

Prinesel mu je suknjo in mu je posadil klobuk na glavo. . .

Noč je bila hladna; nebo je bilo vse posuto z zvezdami in čisto blizu so bile. Cesta se je svetila kakor podnevi.

Kačur je postal, zibal se je in je gledal proti nebu.

"Kam sem zašel? V kakšno deželo?"

Mislil je naporno in se je domislil.

"Ne! . . . Ne bodo me speljali! Otroke imam in ženo! . . ."

Mislil je poluglasno, nato je kričal in se je opotekal po cesti.

"Otroke imam in ženo!. . . Zadosti ste mi dali! . . . Ne maram več! . . . Pustite me na miru! . . Sam zase! . . ."

Postal je, poizkušal je glas in je zapel:

"Ljubca moja, kaj si st'rila,
da ti drujga ljubit greš. . ."

Umolknil je in je bil nenadoma ves žalosten.

"Težko meni! Zdaj bo že jesen, bo že zima — kakšna je moja suknja? . . . Kašno je to življenje? Čemu? . . ."

Prišel je do doma; od okna se je spustila senca.

"Hej, ti!" je vzkliknil Kačur in je stopil hitreje, omahovaje. Ropotoma in žvenketaje se je zaprlo okno.

Senca je postala.

"Čakaj no, ti . . . veš, le čakaj . . . jaz, jaz nisem blag človek . . .!"

Iskal je vžigalice in jih je našel; prižgal je ter posvetil in je ugledal pred sabo, v zibajoči se megli lepega fanta s pšeničnimi kodri; nežna polt je bila čisto bleda in vodene oči so strmele nanj v grozi.

"Ti!" je vzkliknil Kačur, vžigalica mu je padla iz roke in je ugasnila.

Zamahnil je z roko, zvrnil se je na tla in senca je utonila v noč.

Vrata so zaškripala.

"Kaj si ti, Kačur?"

Vzdignil se je in se je opotekal počasi proti njej.

"Kdo je bil pod oknom?"

"Kje?"

"Pod oknom!"

"Pijanec! Sanjalo se ti je! Spravi se v posteljo!"

Stopil je v vežo.

"Sanjalo?" je prašal z zaspanim glasom in ni več vedel, kaj je prašal. Slekel se je v sanjah in se je smehljal blažen: bil je na vrtu in Minka je slonela ob plotu.

(Dalje prih.)

Sodna obravnava proti knezu Eulenburgu je veljala 89,700 mark.

POZOR ROJAKI!

Opozarjamo rojake, da nam bode kniga **"Opatov Praporščak"** kmalu pošla. Ta lepa zgodovinska povest obsega 211 strani in stane le 35c. poštnine prosta.

Delavci! Pristopajte k delavskim unijam, kjer se nahajajo v vašem okolišču. Posebno veljaj to rudarjem v Minnesoti in drugod po zapadu, koder ima Western Federation of Miners svoje lokalne unije.

NAJEMNIK & VANA,
IZDELOVALCA
sodovice mineralne vode in drugih neopojnih pijač.
82—84 Fisk St. Tel. Canal 1405

ANTON LINHARD & SON
— Pogrebnika —
Kočije za dobiti za vse priložnosti
471 W. 19th Street Chicago, Ill

Slovensko Narodno Podporno Društvo
"SLOGA" v Milwaukee, Wis.

PREDSEDNIK: IVAN ERMENC, 235 Hanover St.
PODPREDSEDNIK: MARTIN JELENC, 570 Reed St.
I. TAJNIK: FRANK MATIC, 163 Reed St.
II. TAJNIK: FRANK BAČUN, 440 S. Pirce St.
BLAGAJNIK: IVAN SEM, 79 S. Water St.
NADZORNI ODBOR: JOS. KOMAR, FERD. BIZJAK, FLOR. RAKUN, FR. AMBROŽ, FR. FUŽIR, FR. BANKO in JOS. REMSKO

Vsa pisma, tikajoča se društva, je nasloviti na Frank Bačun, 440 S. Pirce St.
Društvene seje se vrše na 163 Reed St.
Društvo "Sloga" ust. 1. jan. 1905, incorporirano 29. jul. 1907 in samostojno postalo 1. jun. 1908.
Društvo je incorporirano v državi Wisconsin in ima polno moč sprejemati posamezne člane ali društva po državi Wisconsin.

Raznovrstne
GLASBENE INSTRUMENTE
prodaja in popravlja
Josip Jiran
459 W. 18th St. Chicago, Ill.
Največja zaloga raznovrstnih harmonik. Pišite po cenik.

Trgovina s novodobnim obuvalom
Vstanovljena leta 1883
Velika zaloga obuval najnovejše kakovosti po zmerno niskih cenah.
JOHN KLOFAT
631 Blue Island Ave., Chicago.
Druga vrata od Kasparjeve Banke

J. C. HERMANEK,
SLOVANSKI LEKARNAR
585 S. Centre Ave. Chicago, Ill

ima v zalogi razven vedno svežih zdravil, tudi vse kiurgične priprave, eno in dvestranske kilne pasove.

CARL KLANCHNICK
9634 Ave. N. S. Chicago, Ill.
Prodaja mleko, grocerijo, prekajeno in drugo meso, kakor vse v njegovo stroko spadajoče stvari. — Točna postrežba in nizke cene v najboljšo zadovoljnost kupovalcev.

Edward Pauch
gostilničar
663 Blue Island Avenue
CHICAGO.

BRATJE ARNOS.
Grocerijski trgovci, na debelo in drobno, ter z raznim sadjem in zelenjavo. Vsa naročila se na zahtevo na dom pripelje.
639 Blue Island Ave. Chicago.
Telefon: 3219 Canal.

VODAK-OVA GOSTILNA
683 Loomis ul. na vogalu 18. Pl.
Ima lepo urejeno dvorano za zabave in zborovanja
TEL. CANAL 7641

MATIJA ERKLAUC
Edini slovenski krojač v Chicagi
naznanja slav. občinstvu, da ima veliko zalogo raznega blaga v izdelovanje novih oblek, in da popravlja tudi stare, vse po zmerno nizkih cenah.
624 So. Centre Ave. Chicago, Ill.

IMPORTIRAN tobak iz stare domovine. V zalogi ima po 7, 8, 13 in 17 kr., kakor sport, sultan in damske cigarete.
J. VOKOUN,
559 W. 18th St. Chicago, Ill.

ED. SIHRA, izdelovalec finih Havana in domačih smodk.
Tudi prodajam vse vrste tobak na debelo in drobno.
612 S. Centre Ave., Chicago, Ill.

LEPA GOSTILNA,
domača kuha, Schlitz piva. Dvorane za društvene seje. Moderno kegljišče za zabavo.
JOSEPH F. BOLEK,
621 Blue Island Ave vogal 19. St.

ATLAS BREWING CO.
sluje na dobrem glasu, kajti ona prideluje najbolje pivo iz českega hmelja in izbranega ječmena.
LAGER | MAGNET | GRANAT
Razvaža pivo v steklenicah na vse kraje.
Kadar otvoriš gostilno, ne zabi se oberniti do nas, kajti mi te bodemo zadovoljili.

GOTOVO ZA VAS
Jesenske obleke so došle, oglejte si jih na oknu in v prodajalni. Obleke in suknje najnovejšega kroja po primerno niskih cenah vpoštevaje kakovost blaga. Od.....
$7.50 do $25.00
Schwitzner CLOTHING CO.
se dobi najboljše. Kupite pri nas si prihranite denar.
577-579 BLUE ISLAND AVE.

Ne trpite radi sramožljivosti.
Ko se lahko ozdravite zanesljivo v kratkem času. Vse bolezni, možkih, ženskih in otrok ozdravimo gotovo hitro in zanesljivo. Zastrupljenje krvi, plučne in prsne ter očesne bolezni, nadalje revmatizem, ledvice kakor tudi vse tajne bolezni.
Zdravniki, specijalisti, uradujejo celi dan in zvečer. Pridite si po nasvet
C. G. Fouček, že 22 let lekarnar
586 S. Centre Ave. vogal 18. ceste.
Velika zaloga **evropskih zdravil, recepti zdravnikov se hitro in točno izvršujejo.** V zalogi imamo tudi **razne zelišča in korenine.**
Pošiljamo denar v domovino po ameriškim poštnem povzetju, prodajamo tudi šifkarte

Kake pomoči zamore delavec pričakovati

od TAFTA ALI BRYANA?

KAJ ZAMORE DELAVEC PRIČAKOVATI OD TAFTA?

Wall ulica si je leta 1904 izbrala kandidatom za predsedika demokrata Parkerja, potem ga pa pustila, da je v jarku obležal med tem pa je z vsemi močmi podpirala Roosevelta. Zavarovalne družbe so za izvolitev Roosevelta izdale miljone ljudskega denarja in vse druge korporacije so dale takisto, in vse to se je rešetavalo, kot vzorna politika. Nobena reč ne vstavi Roosevelta, — zakaj, potem brezpotrebe mešati situacijo in biti nasprotnik možu ko hočeš nočeš, bo predsednik prihodnja štirileta? Mogoče so upali, da ga podkupijo. Ako se kaj tacega mislili so se prokleto opekli, ker Roosevelta se ne da podkupiti. Mi, ki mu smo v marsičem nasprotni, pripoznamo to brez vsakega argumenta. Wall ulica je dobro vedla že, ko je podpirala Roosevelta, njegovo mnenje. Ta ulica ni torej še nikdar zaupala Rooseveltu, in bi bila v letu 1904 nomanirala koga druzega, a se ni upala.

Kako daleč so na Wall ulici s podporo Tafta, ni znano, ker Taft se sklicuje, da bo omejil Injunction postavo, katero je svoječasno tako neusmiljeno rabil — postavo, katero hočejo na Wall ulici obdržati v polnem obsegu tudi zanaprej, kot je sedaj; kar pa naj presodi vsak sebi.

Sedaj še le prihajamo na dobro obdelano polje na katerem zamoremo zasledovati fakt in okoliščine, ki bi zamogle odgovoriti na vprašanje: "Kaj zamore delavec pričakovati, da bo Taft storil v odstranitev kritičnih časov?" in "kaj zamoremo od Tafta, ako bo predsednik, pričakovati, da bo storil ozir. dal onim, ki delajo več od tega, kar prodicirajo in onim, ki nič ne delajo, tedaj manj kot kar drugi izdeljujejo?"

Mr. Taft, ako bo on prihodnji predsednik, bo prišel v deželo skoraj v istem pomenu, kot bi prišel zdravnik pred človeka, kateri hudo trpi od groznih bolečin. Vodstvo statistike poljedelstva mu hoče povedati, da so kmetje v Zedinjenih državah ravnokar pospravili pridelek vreden **osem bilijonov dolarjev** — velikanski korak od vseh prejšnjih. Vodstvo trgovine in delavstva mu bo povedalo, da je vse navskriž te velike dežele polno brezposelnih delavcev in tvornice so zaprte. Lahko pa tudi, ko se vozi od svojega doma iz Cincinnatti, O. v Washington, opazi z lastnimi očmi bedo in pomanjkanje v vseh mestah med potjo. Torej očividno je, da se nekaj mora storiti, dene naj te brezposelne trpeče gladu umirujoče v sedaj zaprte delavnice k delu. Nič druzega ne bo pomagalo. Ako on zgreši to, zgrešil bode edino stvar ki bi bila velike vrednosti za predsednika. Ako pa predsednik ne more ničesar storiti v olajšavo bednega ljudstva, da bi ne umiralo gladu v bogati deželi, kot je ta z vsemi novodobnimi stroji, potem ni vredno več voliti predsednika In, ako ta veliki urad, najmogočnejši na svetu nima moči, da bi naredil zvezo katera drži tolike ljudi brez dela, katera ga čakajo — potem bi ne smel noben človek, ako ima še kaj krvi v svojih žilah in svetlobe v očeh, zgubiti minute za zasledovati tako slabotne stvari. Ker je ni, ne časti in ne svetosti, kar bi vezalo izvrševalno moč nad revnimi ljudmi v tako bogati deželi.

Toda pustimo to!

In vprašajmo: "Kaj bi Taft storil, ako ga izvolimo predsednikom, za odstranitev današnjega industrijelnega tlačanstva?" Resnici na ljubo naj tu omenimo dejstvo, da se je stavilo Mr. Taftu slično vprašanje zadno zimo, ko je govoril v Cooper Union dvorani v New Yorku. Vprašanje je bilo. "Kaj naj delavec stori ki gladu umira pa nima dela?" Mr. Taft, republikanski kandidat za predsednika si je obrisal pot raz čela in pokazavši z roko navzgor je odgovoril: "God knows" — (Bog ve). Oni pa, ko so ga slišali so rekli, da je bil to prisiljeno izgovorjen glas. Mogoče da je tudi bil, vendar je pa stavljeno uprašanje pretreslo ne le delavce ampak tudi politikujoče kapitaliste, ki so navzoči bili. Deset blokov od tam, kjer je stal ono škripajočo noč Mr. Taft, so na tisoče mož žen in otrok ležali lačni zmrzovaje v zaduhlih sobah. **In Mr. Taft je za to dobro vedel.** Toda pomislimo si njegov odgovor — **pomislimo si ga!**

"BOG VE."

S drugimi besedami: "**Taft tudi ne ve.**" — **Taft,** mož koji je opozarjal ljudi v svojem govoru da naj se v stiski do njega obrnejo; **mož,** kateri pritiska na ljudsko maso, da bi ga postavili na eno stran Pennsylvanske ulice in republikanski kongres na drugo stran, kjer bi delali postave za tisto ljudstvo — **in ta človek ne ve kako zabraniti ozir. odstraniti toliko pomanjkanje in trplenje v tako bogati deželi s vso moderno mašinerijo, kot je ta!**

NI LI TO PRETRESLJIVO?

Ali bi bilo bolj pretresljivo, ko bi zdravnik izrekel da ne zna in ne ve pomagati lačnemu človeku, v katerega hiši je polna shramba raznovrstnih jedil, in katerega sistem je zmožen vživanja in prebavljenja, pa ne sme jesti? In kaj si zamore tak človek misliti o uradu, za katerega se bori? Mogoče si misli, da so dolžnosti tega urada, da se delajo prekopi, izdelujejo vojne ladje, da se pritiska Filipince in kroti Cubance, kadar postanejo razburljivi, dajati fine pojedi diplomatom; in kadar so narejene postave v prid peščici kapitalistom v operaciji, milijone delavstvu pa zabranjujejo delati — potem se oddahne!

Je li to, kar Mr. Taft, misli dejstvo? Da, očividno dejstvo je to.

Ako on ve kaj je vzrok v deželi in kaj je za storiti, kar do sedaj še nihče ni poskusil. Lincoln Steffens, urednik "Everybody" mesečnika je hotel to od njega zvedeti, a mu ni znal odgovoriti.

Torej Mr. Taft ni znal. Mr Roosevelt tudi nezna. Nobeden teh dveh gospodov ne veruje, da je ameriški business man le privezek nepoštenosti.

Nobeden tega ne veruje. Nobeden nemore ali noče viditi kapitalističnega načina kako spravljajo dobičke velikanskih vsot nekteri lastniki železnic in drugih strojev, katere moramo mi vsi rabiti in kapitalistična metoda kako se razdeljuje in spravlja dobiček, ki so pridelali drugi; to dela poštene ljudi nepoštene ali pa jih požrešnost dovede do propada v trgovini.

Tako imenovani "wateringstock", katerih se kapitalisti poslužujejo, ko jim že vse druge spodleti, ter na tak nesramen način oropajo revno ljudstvo za njih teško prislužen denar, — zovemo **nepošteno** delo, — in ravno tukaj nismo še nikdar videli, da bi bil zavihtil Roosevelt svoj big stick; tudi mali trgovci delajo veliko moraličnih napak, katere pa je prisiljen storiti ako hoče tekmovati s drugimi trgovci njegove vrste, ki se takega sredstva poslužujejo; — teh sredstev mali trgovci ne štejejo k nepoštenim, ker so potrebne v trgovini z višjimi kapitalisti ali organiziranimi trusti. In vsi drugi ljudje se jih poslužujejo zakaj pa tudi ne? Velikokrat so primorani v to, ali pa go out of business.

Teh in enakih stvari Mr. Taft, nemore viditi, ter je torej Mr Steffensonu odgovoril, da **on ne vé,** kaj da je vzrok v deželi; in možu, kateri mu je stavil vprašanje minulo zimo v Cooper Union dvorani v New Yorku, koji bi bil rad izvedel, kako bi Mr. Taft obvaroval brezposelnega delavca, da bi gladu ne umrl v tako bogati deželi, kot je le ta, je na kratko odgovoril: "Bog vé."

To dragi čitatelji, je nam v dokaz, da se Mr. Taft od drugih republikancev niti za pičico ne razlikuje. **Nobeden teh gospodov ne ve.** Njih teorija o dični funkciji vladanja jim zabranjuje vedeti to. To ni teorija republikanske stranke pravilnega poslovanja pri vladanju države, kot je bila. Ko je predsednik Lincoln, izdal proklamacijo na ljudstvo leta 1861, je med drugem tudi rekel: "Delo je več kot kapital in torej zasluži višjega premotrivanja." Danes pa gleda republikanska stranka na delavstvo mlačno in prezirljivo samo, da kapitalisti, ki lastujejo železnice, tvornice in tovarne razkošno na račun njega živijo

Pojm republikanske stranke o dobrih časih, je doba, kadar vse revno delavstvo dela za plačo od katere mu, ako varčuje, malo ali celo nič od beraškega življenja ne preostaja, a peščica bogatašev kateri lastujejo vso mašinerijo pa brezobzirno na borzi igrajo, medsebojno organizujejo tako imenovane bunco korporacije, da potem delavcem kateri imajo boljše plače, prodajajo nič vredne obveznice ali neke vrste "watered-stock" in oguljufajo brezskrbno ljudstvo za milijone in milijone dolarjev, a oni, ki trdo delajo, da se svetovno kolu obrača v produkciji vsega, pa — nič nimajo.

To je republikanske stranke, ona nakana, vedne "prosperitete". In njih teorija o dični funkciji državnega vladanja je, že bogataše še bolj obogateti, njih to zadevno ponašanje v tem pa pomeni, da so bogataši sposobnejši preskrbovati reveže s "**full dinner-pail!**" Vsa smetana se zbera na vrhu posode v ta namen, da je mleko bolj mastno.

Mr. Taftu se pa to ne more šteti v zlo, ko se on zavzema za tako teorijo. Jé kruh njegovih rok in živi v vsih atomih njegovega života. Njegov oče, kateri je bil pod predsednikom Grantom vrhovni državni pravnik, je mislil ravno tako. Vzgojen je bil v ozračju bogatinov. V času življenja, ko se veliko mladenčev v prvič priuči, kaj da je borba za obstoj se je vse v vseučilišču Yale, smejalo in upilo: "Big Bill" Taft. On je bil otrok monopola. Ravno tako pa so bili tudi njegovi sodrugi otroki kapitala. On je spadal v razred srečnih — in mogoče si je on to tako raztolmačil, — ker je bilo neizogibno, da bi bil tam še večji razred, ki bi ne mogel prospevati, pa naj bi še tako trdo delal, on pa je bil inteligenten dovolj, da se je odstranil od tega razreda. Toda Mr. Taftu se ne more to v zlo šteti iz naslednih vzrokov: Vladna teorija, katera zapre vrata upanja vsem, razven izvoljencev nekterih, vse obsodbe pa je vredno ameriško ljudstvo in se ga mora obsojati, ako ono funkcijonira, da bi odstranilo slabe čase in preskrbelo boljše, kot so že kedaj bili, proti človeku, kateri se je prosto izrekel, da on ne ve kaj da je za storiti s čimur bi se dalo miljone sposobnemu delavstvu pomagati, da bi brezposelno ne bilo in stradalo v deželi kateri se nemore radi naravnega borazvita mašinerija, s katerimi se primerjati in najboljša in najbolj razvida mašinerija, s katerimi se dajo ta naravna bogatstva izdelati v vsakdanje potrebščine ljudstva.

Sreča pa je, da ta narod še poseduje dovol življenske moči, da s pomočjo ali brez pomoči iz "Bele hiše" glavnega mesta, bo konečno prerinilo tudi skoz to grozno ekonomično krizo, na kateri boleha.

Take življenske moči ljubijo politikaši in Mr. Tafta, od katerih je on odvisen.

Njih edina odpomoč pomanjkanju in stradanju, je da puste bolnika se vrteti v svojih mukah do časa, ko bo bolezen, katero ne razumejo, in jo torej tudi kontrolirati ne morejo, za nekoliko časa poneha pritiskati na svoje žrtve ter jim dovolili, tresočim in bledim, da si pomagajo zopet na noge in nosijo svoj križ naprej, dokler jih zopet ne vstavijo.

Toda, to še ni vse. Mr. Taft in vsak republikanski politikar vo vsaj to, da bolnika kmalo zopet potisne. Vsak izmed teh ti bode pravil, da je kriza na vsakih 15 ali 20 let neizogibna, in vsak teh mož ti bode govoril različno in pripovedoval, zakaj krize nastanejo. Pa, da si tudi domišlujejo, da poznajo vzrok krize; vendar nobeden izmed njih ne more skrpucati postavo, ki bi odstranila vzroke in zabranila krize. In niti eden izmed vsih ne more dati pravega vzroka, zakaj da sploh je kriza, ko se da brezštevilnega bogatstva pridelati s zemljo, stroji in ljudmi — katerega vsega imamo dovolj.

Stem završujemo Taftovo zadevo.

Ako hočemo moža, ki bi pomirjeval odvisne ljudi, potem mogoče ne najdemo boljšega moža, kot je Mr. Taft; on je velik miritelj. Ako hočemo moža, za opravljati največji državni urad, in ki je že hodil po visokih potih, je Taft eden izmed teh, ki bi bil sposoben On je velik upravitelj. Ako hočemo moža, ki bi veselega obraza podajal roko na vse strani po svetu, — se nekoliko pomudil pri Mikadu, nekoliko pri caru — ter jim pravil, da so vsi fini ljudje, in katere ameriško ljudstvo ljubi — potem naj se delo da Taftu. On je, kakor ga politikarji imenujejo "mešetar". Mi pa hočemo moža, ki bi odstranil slabe čase in, ki bi za ameriškega delavca tudi v bodoče priskrbel nekaj več kakor samo "full dinner pail."

Republikanska stranka nam ponuja Tafta in Shermana!

Taft, ki je na vprašanje odgovoril: "**Bog ve.**" **Taft,** oče sodnijskih prepovedi, in novo iznajdeni ljubljenec **Wall ulice.**

Sherman, mož ki je pričel svojo politično karijero, kot demokrat, a je postal republikanec zato, ker demokratska stranka mu je odbila prošnjo, da bi postal vodja (Chairman) okrajnega odbora. Sherman je mož, ki je v svojem domačem mestu Utica organiziral trust za led, in ceno ledu tako visoko vzdignil, da ga revno ljudstvo ni moglo videti Sherman, velika bančna glava, trustov in drugih korporacij Sherman je mož, ki je proti predlogu pristnih živil v postavodajalstvu, katerega član je, — govoril. Sherman je član one gruče katere je govornik Cannon, vodja in katera je zadušila vsako postavo v postavodajalstvu, katero kapitalisti niso marali.

To sta republikanska kandidata.

In delavce se prosi, da za nju voli, ako hočejo da jim bode **pomagano!**

(Dalje prihodnjič.)

Vsak slovenski delavec mora čitati "Glas Svobode"!

Organizacija je moč, s ktero računajo vaši delodajalci.

JOE FIALA JOE BOCEK

"THE TWO JOES"

Prodaja obleke, klobukov in moških potrebščin . . .

578 Blue Island Ave.

Šivanje oblek je naša posebnost.

CHICAGO, ILL.

M. A. WEISSKOPF, M. D.

ZDRAVNIK IN RANOCELNIK

885 Ashland Ave., Chicago, Ill. TEL. CANAL 476

Uraduje na svojim domu:
od 8.—10. ure predpoludne
od 1.—3. ure popoludne in
od 6.—8:30 ure večer.

V lekarni P. Platt,
814 Ashland Ave.:
od 4.—5. popoludne.
Ob nedeljah samo od 8.—10, ure dopoludne doma in to le izjemoma v prav nujnih slučajih.

DR. WEISSKOPF je Čeh, in odličen zdravnik, obiskujte torej Slovana v svojo korist.

Ako hočete prihraniti nekaj dolarjev, kupite peči in pohištvo pri NAS

Jas. Vasumpaur,
na voglu 18 in Paulina ul. Chicago, Ill.

Pijte najboljše pivo

Edelweiss

Peter Schoenhoffen Brewing Co.

PHONE: CANAL 9 CHICAGO ILL.

"Glas Svobode"

(THE VOICE OF LIBERTY)
WEEKLY

Published by The Glas Svobode Co.,
665 Blue Island Avenue, Chicago, Illinois.

Subscription $1.50 per year.
Advertisements on agreement

Prvi svobodomiselni list za slovenski narod v Ameriki.

"GLAS SVOBODE" IZHAJA VSAKI PETEK
in velja

ZA AMERIKO:
Za celo leto.....$1.50
za pol leta.....75c
ZA EVROPO:
Za celo leto.....kron 10
za pol leta.....kron 5

NASLOV ZA DOPISE IN POŠILJATVE JE
GLAS SVOBODE CO.
665 BLUE ISLAND AVE., CHICAGO, ILL.

Pri spremembi bivališča prosimo naročnike da nam natančno naznanijo poleg NOVEGA tudi STARI naslov.

231

UMAZANO PERILO.

Omenili smo že, da se dosedanji državni pravdnik Healy, in navi kandidat Wayman, za mastno službo državnega pravdnika v Chicagi, bijeta. Obedva sta republikanca, tedaj kandidata ene in iste stranke. Služba državnega pravdnika **nese**, tedaj je boj umevn in Healy, vse žile napenja, da bi on pri jaslih ostal. Healy, si je po lastni krivdi nasprotnike na glavo nakopal, in med temi so v prvi vrsti "salonarji". Ko so mračnjaki" vodopivci" salonarje pričeli preganjati, bil je Healy zvest njih pristaš; poznal je samo suhoparni paragraf ter salonarje neusmiljeno preganjal. Delal je račun, da bojo temperenclerji gladkem potom na celi črti zmagali, ter da mu je služba za naprej zagotovljena. Toda prišlo je drugače: "Vodopivci" niso zmagali, a Healyovi nasprotniki so svojega kandidata v osebi Waymana, na tiket postavili, in izid primarne volitve je bil, da je Wayman z nad 800 glasovi zmagal in za republikanskega kandidata za državno pravdniško mesto v Chicagi, proglašen bil. Da Healy, kojemu je ena sama pravda $27.000 nesla, ni z takem volilnem izidom zadovoljen, se razumi; in pričel je iskati in brskati, dokler je iztaknil, da so v prilog Waymana taki volili, ko jih že po več let v Chicagi ni in pa volili so tudi — mrtvi!

Halo! Gonja se je začela. Healy je zahteval, da se začasni državni pravdnik nalašč v to svrho imenuje, ter da se glasovnice še enkrat preštejejo. Špas je stal "samo" 20.000 dolarjev, namreč mesto Chicago, in glasovnice so se preštele ter se dokazalo, da se je za kake 400 glasov v prilog Waymana res sleparilo. Healy, je bil na konju, vsaj tako si je mislil. Kot "nepristranski" človek se je izrazil, da njemu ni za drugo, kot da se pravica izkaže ter od mesta $100.000 kredita zahteval, da more krivec sleparije zasledovati in sodniji izročiti! (Jako pametno, v lastno korist se pravdati na stroške davkoplačevalcev, povrh pa še plačo vleči!!)

Sodnik Cutting, je stvar v roke dobil, da naj konečno besedo, kot pravorek izreče in izrekel jo je. Vse ljudstvo je z napetosto pričakovalo, ter je bilo presenečeno, ko je sodnik sledeče izrekel:

"Ostane kakor je bilo. Da so obedve stranki pri primarni volitvi sleparile je brezdvomno, zatoraj se ne izplača preiskavati, ktera stranka da ima več grehov nad seboj. Oficijelno je Wayman nominiran in pri tem ostane."

Razsodba je v izvlečku sledeče opremljena:

"Višje državno sodišče je razsodilo, da prazno mesto — vakanca — nastopi, ako se trideset dni pred volitvijo kandidat ne nominira. Zakon veleva, da se ima morebitni volilni kontest v teku 8 dni, po razglasitvi volilnega izida, vložiti, a zakon pa ne pove, kedaj da se rok končuje, toraj ali naj sodišče verojetnost prezira, da se mora 30dni kontest pred volitvijo vložiti? Ali naj sodišče v tem slučaju reče: "Kot meščanu so mi predpisi znani toda, kot sodniku pa ne!" Ne, na ta način se namen postave ne doseže. Zahtevalo se je, da se obravnava nadaljuje, dokler se dokazila ne zaključijo, to bi pa še trajalo ne samo danes in jutri temveč še en, dva, tri tedne in potem še naprej, da bi bil državni pravnik izvolen, brez da bi bil kontest razsojen. To bi toliko bilo, kakor, da se nekoga obesi, potem se pa preišče, je li kriv bil ali ne."

Tolstojovi spisi.

Cerkvena vera dovoljuje vse. Ona dovoljuje suženjstvo, v Evropi kakor v Ameriki je bila cerkev zaščitnica tistega.

Vera dopušča, si z delom zatiranega brata premoženje nakopičiti.

Vera dovoljuje, bogat biti med lazaristi, kateri se pod mizo požrešnega bogatina, plazijo, in ona najde to celo za dobro in hvalevredno, ako se pri tem le tisočinka cerkvi daruje.

Ubogemu njegova bogatstva zadrževati, ljudi v posamne zapore zapirati, v verige uklepati, k samokolnicam prikovati, obešati — vse to cerkev blagoslavlja.

Vso mladost v spohotnosti preživeti in potem to sramodejstvo "sv. zakon" imenovati, ter v to svrho cerkveno potrditev si pridobiti — je dovoljeno.

Dovoljeno je se razločiti in zopet oženiti.

Pred vsem je dovoljen "uboj", ne samo, ako si svoje življenje branimo, temveč tudi, ako svoje jabolka varujemo.

Tudi smemo za kazen moriti (kazen pomeni podučiti — toraj za poduk moriti!) in predvsem smemo in moramo v vojni na povelje "višjih moriti, to je hvalevredno in cerkev to ne dovoljuje samo, temveč ukazuje . . .

Kje je koren h krivem ukom?

(Klic na človeštvo.)

* * *

Razodeva se zmerom bolj in bolj, da prosveta le, hvala sili delavstva, da v delu obstojati zamore

(Novošegni sužnji.)

* * *

Velika bogatstva postaneje zmirom, ali vsled preoblasti —kar je navadno —ali vsled skoposti, ali velikanske lopovščine, ali pa vsled manjše toda vstrajnega sleparstva, kakor na primer one, koje trgovci doprinašajo.

(Klic na človeštvo.)

* * *

Navadno se misli, da vlada vojno zato pomnožuje, da varuje državo proti drugim državam, in se pozabi, da vlada pred vsem vojno za to rabi, da se proti svojim tlačenim in hlapčevskim podanikom zavaruje.

(Kraljestvo božje.)

* * *

Jaz sem že večkrat priložnost imel, da sem misel izrazil, da domoljubje — patriotizmus — je za sedanji čas nenaravno nesmiselno in škodljivo čutstvo, katero velik del zlá povzročuje in pod katerem človeštvo trpi; torej se ono čutstvo ne sme negovati in gojiti, kakor se to sedaj godi, temveč nasprotno ga uničevati in z vsem sredstvom zatreti katere razsodno ljudstvo poseduje.

(Domoljubje in vlada.)

* * *

Svet se premika, se dovršuje, naloga človeštva je, da se tega premikanja in dovrševanja pridruži, se ji priklopi da pospešuje naravni namen.

(Smisel življenja.)

* * *

Bojevanje — to je življenje samo, boj sam je življenje.

Odmora ali počitka ni. Vzor — ideal — vedno pred nami plava, in nikoli ne mirujem, ne samo toliko časa, da ga dosežem, temveč, toliko časa da se ž njim spojim.

(Spolno vprašanje.)

* * *

Da se suženjstvo zatre, bi bilo potrebno, da bi ljudje za greh in sramoto smatrali, delavce drugih izkoriščati. Toda spreminjajo se samo vnanje oblike robstva. Prepoveduje se trgovstvo s sužnji in se trdi, da ni več robstva, pri tem se pa ne vidi in se noče viditi, da suženstvo naprej obstoja, ko ljudje popred kakor sedaj mislijo, da je prav druge izkoriščati, in kakor hitro se to za pravo najde, bojo zmerom ljudje, koji so močneji in zvitejši, kot drugi, da jih bodo izkoriščali.

Gotovi del ljudstva, kateri se je združil (poročil) nad katerem duhovnik za gotovi denar neko ceremonijo naredi, karse cerkvena poroka imenuje, si naivno ali hinavsko domišljuje, da v monogamiji — enoženstvu — živijo. Hm! — — (Krajcer sonata.)

Listnica upravništva.

Anton Risnar, Box 126, Chicopee, Kansas. Vi ste nam list "Glas Svobode" odpovedali z nastopnim dopisom: "Cenjeni Gospod Urednik. Naznanim vam da mi list "Glas Svobode" ustavite, ker sem že pred Izvanredno konvenzijo sklenu če list ne piše po pravici za jednoto kakor je prinašal ga ne plačam več, in pri konvenziji se je pokazalo da ni prinašal resnice za to ga pa ne plačam več kolko kvadru je že požoru nam bratom Slovenske Narodne podporne Jednote, ko pi pa resnico prinašal bi ne blo tega nič. S pozdravom" — sledi gorenji podpis in naslov. —

Le ta brezznačajni dopis nas spominja na sledečo dogodbo: Bil je na dunajskem dvoru svetovno znani menih Marija a Santa Clara za propovednika. Neko nedeljo je prav krepko obdelaval hinavščino, obrekovanje, lažnjivost in same take "lepe" reči; ter je konečno pristavil: "Taki lopovi niso vredni, da bi jih pes posc . ." Značajni poslušalci so pridigo odobravali, a prizadeti so hrup in vrišč zagnali, akoravno Santa Clara ni nikogar z imenom imenoval. Pokazalo se je, da je že takrat resnica v oči bodla, in šli so visoko stoječi lopovi se k cesarju pritožit, da se čutijo žaljeni. Cesar je svoje "vzor" ljudi poznal, se jim porogljivo nasmehnil, a odljubil, da mora pridigar rabljene besede preklicati. Prišla je zopet nedelja. Dvorna cerkev je bila natlačeno polna, in kakor običajno, bil je tudi cesar prisoten. Santa Clara, nastopi in reče: "Preljubi bratje in sestre v Kristu!" Minulo nedeljo sem nekatere poslušalce z mojimi besedami razžalil, šli so mene k presvitlemu cesarju tožit in dobil sem nalog, da moje rabljene besede prekličem. Jaz sem rekel, da hinavci i.t.d. niso vredni, da bi jih pes posc . . ., toraj prekličem to in izjavljam, **da so vredni da bi jih pes posc . . !** —

Tako, Vi g. Risnar mislite, da ako ste naročnik na "Glas Svobode" bodete nam usta zamašili in da ne bomo pisali, kar bomo za pravo našli? To se Vi prokleto motite, in Vaše podlo pisanje nam svedoči iz kake baže da ste Vi. — Zapomnite si pa enkrat za vselej, da taki možaki kot ste Vi, so za nas veliko prepozno vstali.

Dokažite nam, kaj da je "Glas Svobode" **Vam ali komu drugemu "požrl"**, kakor se izražujete sicer ste **PODLEŽ IN OBREKLJIVEC PRVE VRSTE, in da ste vredni da Vas pes pošč.!**

Konečno pripomnimo, da Vaša odpoved lista, nam pet novih naročnikov pridobi, tedaj smo Vam hvaležni, ko nehote za "Glas Svobode" reklamo delate. . .

Smrtni prigodki.

Mnogokrat zasledimo, da prihajajo vzroki smrti, kot posledica bolezni v želodcu, želodec ni mogel prebavljati jedila, in še celo zdravila ne. V takih slučajih vsakokrat odpomore Trinerjevo zdravilno grenko vino, kajti vsak želodec ga lahko sprejme. To zdravilo vspešno in brzo ozdravi želodčno mreno ter ojači njegove mišice, na kar je želodec sposoben redno delovati, kot sprejemati, prebavljati in odpravljati vsako hrano. To zdravilo je jako koristno pri vseh želodčnih, črevesnih in krvnih boleznih, kakor tudi v vsih priložnostih, kadar želodec preneha svoje redno delovanje in vseh telesnih slabosti, nervoznosti, izgube krepkosti, brezspanost in sličnih neprilik.

Na prodaj v lekarnah, dobrih gostilnah in pri izdelovalcu Jos Triner, 616 — 622 So. Ashland A. Chicago, Ill.

PRESELITEV!

Frank Sakser Co.
in
"Glas Naroda"

se nahaja od sedaj naprej
v lastni hiši

82 CORTLANDT ST.,

To je tik Pennsylvania železnice, postaja Cortlandt St. Station ali dober blok od Baltimore & Ohio železnice . . . . . .

Pozor Rojaki!

Gotovo pomoč v bolezni zadobite, ako se obrnete na Dr. R. Mielke-ja, vrhovnega zdravnika najstarejšega in najzanesljivejšega zdravniškega zavoda za Slovence v Ameriki:

THE COLLINS N. Y. MED. INSTITUTA

On ima nad 40 letno prakso v zdravljenju vseh bolezni ter EDINI ZAMORE JAMIČTI za popolno ozdravljenje vsake notranje ali zunanje bolezni, pa naj bode ista akutna ali zastarela (kronična), kakor:

bolezni na pljučah. prsih, želodcu, črevah, jetrah, bolezni mehurju, vse bolezni v trebušni votlini,— potem v nosu, glavi in grlu, nervoznost, živčne bolezni, bolezni srca, katar, prehlad, težko dihanje, bronhialni, prsni in pljučni kašelj, bljuvanje krvi, nepravilno prebavo, neuralgio, reumatizem, giht, trganje in bolečine po udih, zlato žilo, grižo, otekline, vodenico, padavico ali božjast, nemočnost v spolnem občevanju, polucijo, posledice onanije, šumenje v ušesih in tok iz ušes gluhost, izpadanje las, mazulje, srbečino, lišaje, hraste in rane, vse bolezni na notranjih ženskih ustrojih, glavobol, neredno mesečno čiščenje, belitok, padanje maternice, neplodovitost i. t. d.

On edini na posebni moderni način hitro in zanesljivo ozdravi jetiko in sifilis, kakor tudi vsako tajno spolno bolezn moža in žene.

Zdravljenje spolnih boleznij ostane tajno.—

ZATORAJ ROJAKI! Ako ste bolni ali slabi ter Vam je treba zdravniške pomoči, ne odlašajte z zdravljenjem in ne obračajte se na zdravnike in zdravniške zavode, katerih delovanja ne poznate, ker tako brez koristi trošite težko prisluženi denar, temveč natanko opišite Vašo bolezen v svojem materinem jeziku in pri tem naznanite koliko časa traja, kako je nastopila in vse podrobnosti ter pismo naslovite na spodaj označeni naslov, potem smete mirne duše biti prepričani v najkrajšem času popolnega ozdravljenja. — Ako pa Vam bolezen ni znana, pišite po obširno knjigo **ZDRAVJE**, katero dobite **ZASTONJ**, ako pismu priložite nekoliko poštnih znamk za poštnino.

Vsa pisma naslavlajte točno na sledeči naslov:

THE

COLLINS N. Y. MEDICAL INSTITUTE

140 WEST 34th ST., NEW YORK N. Y.

Slovanska Delavska Podporna Zveza v Conemaugh Pennsylvania.

MIHAEL ROVANŠEK, predsednik; R. F. D. 1.
IVAN PAJK, tajnik, P. O. Box 328.
IVAN KUKOVICA, blagajnik.

Nadzorni odbor:
FRANK ŠEGA, presednik.
JOSIP CULJKAR, nadzornik.
IVAN GLAVIC, nadzornik.
FRANK PAVLOVČIČ, zapisnikar.

Porotni odbor:
IVAN BREZOVEC, in podpredsenik.
JOSIP DREMELJ, in podtajnik.

Vsa pisma in vprašanja za pojasnila naj se blagovolijo pošiljati na gl. tajnika IVAN PAJK, Box 328 Conemaugh, Pa.

SLOVANSKA DELAVSKO PODPORNA ZVEZA.

V Conemaugh, Pa. Ustanovljena dne 16. avgusta 1908.

Novo pristopivše društvo "Boritelj" št. 1. v Conemaugh Pa.: Ivan Brezovec, cer. št. 1; Frank Bevc, cer. št. 2; Alojz Brezovec, cer. št. 3; Ignac Butara cer. št. 4.; Jakob Brenčič, cer. št. 5; Josip Culjkar, cer. št. 6; Ivan Ceglar, cer. št. 7; Josip Dremelj, cer. št. 8; Frank Dremelj, cer. št. 9; Josip Finc, cer. št. 10; Anton Finc, cer. št. 11; Frank Finc, cer št. 12; Ivan Glavič, cer. št. 13; Anton Gostinčič, cer. št. 14; Josip Gričar, cer. št. 15; Elija Jakovljevič, cer. št. 16; Ivan Kolar, cer. št. 17; Ivan Kukovica, cer. št. 18; Ivan Kastelic cer. št. 19, Frank Korelc, cer. št. 20; Blaž Kovačič, cer. št. 21; Frank Krištof, cer. št. 22; Frank Ložina, cer. št. 23; John Lovše, cer. št. 24; John Miklavčič, cer. št. 25; Martin Černetič, cer. št. 26; Ivan Pajk, cer. št. 27; Ivan Perman, cer št. 28; Frank Perko, cer. št. 29; Frank Prosen, cer. št. 30; Ivan Potokar, cer. št. 31; Martin Petrič, cer. št. 32; Frank Pavlovčič, cer. št. 33; Anton Planinšek, cer. št. 34; Mihael Rovanšek, cer. št. 35; John Rupnik, cer. št. 36; Frank Sadar, cer. št. 37; Frank Šega cer. št. 38; Ivan Stopar, cer. št. 39; Ivan Špendal, cer. št. 40; Josip Stermec, cer. št. 41; Ivan Škof, cer. št. 42; Frank Škufca cer št. 43; Josip Tršinar, cer. št. 44; Štefan Zabric, cer. št. 45; Alojz Žitnik, cer. št. 46.

Redna seja vsako 1. nedeljo v mesecu v dvorani društva sv Alojzija, v Conemaugh, Pa.

Novo pristopivše društvo "Pomočnik" št. 2. v Johnstown, Pa.: Mihael Ameršek, cer. št. 47; Josip Božič, cer. št. 48; Karol Cerjak, cer. št. 49; Frank Gačnik, cer. št. 50; Albin Gačnik, cer. št 51; Josip Glavač, cer. št. 52; Ivan Kukenberger, cer. št. 53; Martin Ključevšek, cer. št. 54; Mike Karlič, cer. št. 55; Frank Kovačič cer. št. 56; Jakob Logar, cer. št. 57; Frank Ljuk, cer. št. 58; Valentin Negro, cer. št. 59; Gregor Nadlišek, cer. 60; Frank Plantarič, cer. št. 61; Frank Sopčič, cer. št.62; Frank Turk, cer. št. 63; Frank Valovšek, cer. št. 64.

Redna seja vsako 4. nedeljo v mesecu pri rojaku g. J. Kukenbergerju v Johnstown, Pa.

Ivan Pajk, tajnik, Box 328
Conemaugh, Pa.

DOPISI IN POROČILA

Seattle, Wash. 2. oktobra 1908.

(Dopis smo šelej dobili; nevemo kod je "vandral.". Št. 39. "Glas Svobode" smo Vam v drugič poslali. Op. Ur.).

Cenjeno uredništvo "Glas Svobode": Ali verjamete, da se še najdejo ljudje, ki pomilujejo kapitaliste? Kdor ne verjame, plača groš. Pred kratkem sva se sestala z nekim znancom po imenu J. — A. Jela sva se pogovarjati to in ono, o težavah delavskega stanu, a on me je zavrnil ter dejal. "Naj pa reče kdo, kar hoče, kapitalisti so reveži. Pomisli kake ogromne izdatke imajo vsaki dan, koliko njih stanejo velikanske tovarne, stroji, delavci i.t.d.; in zopet če delavci zastavkajo za zboljšanje plače ali skrajšanje delavnega časa, gotovo pri tem delodajalci škodo trpijo. Seveda imajo nekoliko več dohodkov, kot n. p. ti ali pa jaz; drugače ne bi mogli delavske mezde izplačavati, toda le verjemi mi, da komaj za sproti izhajajo. Jaz sem že skoraj leto dan brez dela, ali s tem ne zamerim delodajalcom. Oni nimajo naročil, torej nam dela dati nemorejo." Tako mi je pravil moj znanec.

Tu se pa že vse neha! Kaj mislite, cenjeni urednik? Ali je tak človek duševno bolan, ali pa še vedno nosi rimski pečat na čelu, kot znak pasje ponižnosti, da se ne zaveda svojega žalostnega položaja; ali pa hoče še za naprej suženj ostati in delati, kakor konj za kapitaliste, ter po pasje bič poljubljati s katerim ga tepejo. Takem človeku pač ni opomoči! Kaj pa je dandanes za kapitaliste bolj dobro došlega, kakor taka nevedna masa ljudi, da lahko ž njimi poljubno ravnajo, kakor z nemo živino. Ni čuda toraj, da za kapitaliste in "poparijo" še vedno pšenica zori. Posebno zadnji, še držijo široke sloje ljudstva pod svojim žezlom. Z nasiljem hočejo onemogočiti naše delo, delo socijalizma, toda socijalizem prodira in koraka vsestransko naprej, ne mené se za lajanje naših nasprotnikov. Vnemajmo se v čim večjem številu za socijalizem in socijalistično časopisje; to je živa potreba in glavna podlaga našega napredka. Kaj bi bilo dandanes, ko bi socijalističnega časopisja ne bilo? Celi svet bi bil preplavljen z nekako brozgo, katera se kuha v kotlih klerikalnega zmaja! Komu drugem se imamo zahvaliti, kot socijalističnem časopisju in njih voditeljem, da se upeljuje tu pa tam 8 urno delo da so se ustanovile Unije, organizira delavstvo in tako dalje? —

Zdravstvujte vsi somišljeniki.

Anton Wershnik.

(Vaši nazori so iz življenja posneti, torej za obširno javnost velekoristni. Žal, da smo predaleč narazen; jako bi nas veselilo, Vas osebno poznati. Da ste nam zdravi! Op. ur.)

Clinton, Ind. 6. oktobra 1908.

Cenjeno uredništvo "Glas Svobode": Prosim, da mi dovolite malo prostara za moj dopis. Malo kedaj se sliši kak dopis iz naše naselbine. (Pač res, smo mislili, da ste vsi že pomrli; nas veseli, da vendar še kdo živi a Martin je gotovo umrl? Op. ur.) Večkrat sem bil že pismeno vprašan, kako da gre z delom tu pri nas; toraj danes hočem nekoliko omeniti rojakom, kako da se pri nas godi.

Kar se dela tiče, gre še precej dobro, **delamo po tri do štiri dni na teden.** Delo se dobi bolj težko, ko ljudje vedno prihajajo odkar se je delo malo odprlo. Ako kdo od rojakov želi sem pridit, ne bode najslabše našel. Kakor čitam v časopisih, vidim da je po drugih krajih še slabše kot pri nas.

Ob enim tudi omenim in vabim cenjene rojake na slavnost blagoslovljenja zastave našega podpornega društva "Skala" št. 50 S. N. P. J. kojo priredi dne 17. oktobra 1908.

Pozdravim vse rojake širom Amerike, Tebi "Glas Svobode" pa želim obilo uspeha. L. P.

Skidmore, Kans. 8. okto. 1908.

Cenjeni "Glas Svobode": Prosim, da vvrstite teh par vrstic v cenjeni naš list "Glas Svobode". Nisem še umrl, ko se nič ne oglašam, pač pa opazujem stranke, katere se bijejo, kakor zadnjič Rusi in Japonci, a mi delavci pa le gledamo, od kod da kaki kandidat ali njega agent pride, da plača glaš pive ali kako smrdljivo smodko.

Toda slabo je to, ko nekteri a za drugo njim pa ni mar. Vse se bije in hiti, in kaj pa Ti delavec-trpin, ali boš roke na vskriž držal in sedel doma, namesto da bi šel volit? Ali misi letos dovolj doma presedel in se učil, kaj je kapitalistična dobrota? Vstani in pogledi okrog sebe, vidil boš dosti, ako ne veš kako volit, vprašaj človeka naprednega mišljenja in povedal ti bo, kdo je naš delavski kandidat za predsedniško mesto; saj čas je, da se delavci pokažemo, da mi služimo milijone tistim ki nas k tlom pritiskajo. Zatoraj na noge in na dan z glasovi, vsi kot eden za delavsko stranko, vsi si moramo priboriti zmago, naš boj je opravičen in zmaga bo naša, ako bomo vsi kot eden.

Posebno še opozarjam rojake tukaj v Cherokee County, naj pazijo koga bodo volili za Court house; volimo take ki so bili nam do sedaj naklonjeni in ne take, ki nas prezirajo. Pogledite slučaj, ko so trije roparji ubili rojaka Jože Pumpe, dva so zaprli, a čez 6 dni častno izpustili. Pravega morilca oblasti iščejo, med tem, ko se sliši, da se zločinec tu pa tam na dan prikaže.

. . . . Zato, rojaki ne glejmo ne na pijačo ne na smodke, pač pa glejmo, da izvolimo tudi za Court moža, koji se je že mnogokrat izkazal, da nam rad pomaga v vsakem slučaju.

In to je Chas W. Hiller, vsak ga pozna, in kdor je bil na Court house, ako ga je kaj potreboval, on mu je rad pomagal, kar upamo da nam bo tudi v zanaprej.

Konečno pozdravljam vse svobodomiselne rojake, tebi list "Gl. Svobode" pa, da bi kmalu po dvakrat na teden nas obiskal in mnogo predplačnikov dobil. To ti želi Tvoj zvesti Anton Padar

V Logatcu, so dne 28. septembra t. l. pokopali 30letnega posestnika in lesnega trgovca g. Ivan Hladnika. Pokojnik je bil vrl naprednjak in dobrega srca ter rad pomagal, kdor ga je pomoči prosil. Bila mu lahka zemlja!

Njega dični brat g. Franjo Hladnik, posestnik, gostilničar in lesni trgovec na Brodu, je logaškemu "Sokolu" brezplačno prepustil prostore v svoji hiši za telovadnico v spomin umrlemu bratu Ivanu. Vrlo si storil, Franjo!

Rojak kateremu si včeraj dal "Glas Svobode", da je čital, je danes pripravljen naročiti se nanj. pojdi in videl boš, da je res.

SLOVENCEM NAZNANJE.

Cenjeni direktor Collins N. Y. Medical Instituta: —

Jaz se Vam zahvalim za Vaša zdravila, ker ste mi zares dobra poslali, da se sedaj čisto zdravega počutim, če prav sem že skoro čisto obupal, a sedaj sem prepričan, da Vi lahko vsakega bolnika ozdravite. Zatoraj rojaki, ako ste bolni, obračajte se le na Collins Medical Institut, ker tam bodete gotovo popolno zdravje zadobili

Še enkrat se Vam lepo zahvalim ter Vas pozdravim ostajajoč Vam vedno hvaležni.

Johan Bajt,
Box 160 Oregon City, Oreg.

Čitajte rojaki!

Znano je, da se z amerikanskim kmetijstvom dožene imovitost, neodvisnost in sreča. Drugi narodi kupujejo zemljo, vstanovljajo naselbine ,vasi trge, mesta--, pomagajo si medsebojno. postanejo imoviti, neodvisni, čislani, ter ohranijo in širijo svojo narodnost. Čas je tudi za nas Slovence, da se osrčimo in oprimemo kmetijstva v Ameriki. Kupimo dobro zemljo in vstanovimo slovenské naselbine, lepo novo domovino, in zaistinimo prijetno bodočnost sebi dragi rodbini svoji, in našim potomcem. Prodajemo kmetije in zemlje, in imamo izvrstni svet za naselbine, z zdravim podnebjem, dobro vodo in blizo velikih mest kjer se vse lahko dobro proda, kjer je industrija živahna in delavec ma denar, ker je njegova plača polovico višja, kot na jugovshodu. Pišite na:

BRUNSHMID, ALBINA & ROVNJAK,
708 So. 10. St., MINNEAPOLIS, MINN.

Zaloga pohištva

Dobavlja kompletne sobne oprave. Vedno velika izbira. Tapetniško blago in železno pohištvo.

V. KOBZINA-tu
580-582 Blue Island Ave.
CHICAGO, ILL.

POZOR! OZNANILO!! VABILO!!!

Vsem cenjenim rojakom naznanjam, da sem prevzel

na 3913 St. Clair Ave., v CLEVELANDU, O.,

dobro znani SALOON

od starosta slovenskega "Sokola" gosp. Louis ,Reharja. Podpisani se cenjenim rojakom najtopleje priporočam ter se nadjam, da bode vsak zadovoljen, kdor me poseti. S spoštovanjem

Gabriljel Trampuš, gostilničar

Direktna zveza z Avstrijo, Ogrsko in Hrvaško
FRANCOSKA PROGA
Compagnie Generale Transatlantique
GLAVNA PREVOZNA DRUŽBA.

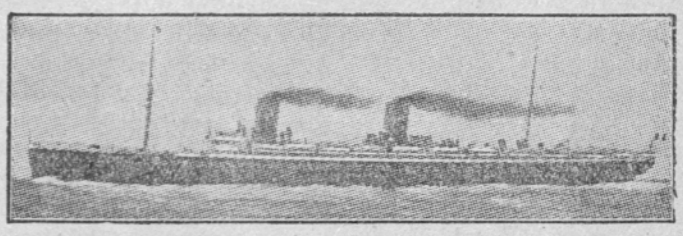

New York v Avstrijo čez Havre Basel. Veliki in brzi parobrodi.

La Provence	30.000 HP	La Lorraine	22.000 HP
La Savoie	22.000 HP	La Touraine	20.000 HP

Chicago, nov parnik.....9500 HP

Potniki tretjega razreda dobivajo brezplačno hrano na parnikih družbe. Snažne postelje, vino, dobro hrano in razna mesna jedila

Parniki odplujejo vsak četrtek.

Glavni zastop na 19 State St. New York.

MAURICE W. KOZMINSKI, glavni zastopnik za zapad, na **71 Dearborn St. Chicago, Ill.**

Frank Medosh, agent na 9478 Ewing Ave. S. Chicago, Ill.
A. C. Jankovich, agent na 2127 Archer Ave. Chicago, Ill.

Rodovitna zemljišča v državi Michigan Ogemaw County po $7.50 v Missouri $8.50 naprej in v Texas $15 naprej akar.

Obdelana in neobdelana zemljišča v vseh državah Amerike

Vozne listke (šifkarte), zavarovalnine, pošiljanje denarja na vse kraje, izterjevanje zapuščnine in vsa notarska dela po najnižjih cenah preskrbi

John J. Pollak,
534z W. 18th St., Chicago, Ill.

Ripley dežela.

Najlepše kmetije ali gozd v največji naselbini Slovencev v Ameriki

Plačilne pogoje si sam napravi. Naše sadje je bilo z prvim darilom na razstavah obdarjeno. Plačaš express, pošljem ti uzorec kaj tukaj raste.

FRANK GRAM, Naylor, Mo.
Prvi in edini samostojen slovenski posredovalec zemlje v Ameriki

IZ STARE DOMOVINE

Ljubljanski škof je pisal grofu Barbu pismo, v katerem obžaluje in obsoja demonstracije proti Nemcem. In uboge slovenske žrtve?

Preganjanje slovenskega časopisja v domovini.

Že zadnjič smo omenili, da so slovenski listi v domovini sedaj od kar imajo skupnega "chef redaktorja", v osebi državnega pravdnika podobni šepasti in plešasti vladi avstrijski. "Rrdeči Prapor" je bil zaplenjen kar dvakrat zaporedoma, ker je glede krvavih dogodkova povedal nekaj britkih resnic, na naslov deželne vlade in zaradi notice "Beck in osebna varnost.",

V zadnji št. "Narodnega Lista" katero smo prejeli te dni, je skorej vso čtivo konfiscirano. Zaplenjena je bila tudi izdaja "Našega Lista" in "Notranjca"; več kot nesramno pa dela državno pravdništvo z "Domovino", katero kar zaporedmo zaplenjuje. Najbolj trpi pa "Slovenski Narod", katerega bi nemčurska vladajoča klika, kot razvidno; kar "živega" pohrustala pa se menda ne upa. Tudi "Slovenec" je bil zadne dneve v septembru konfisciran.

Zavedne delavke so pač v tobačni tovarni v Ljubljani, kjer so deloma strgale deloma zakrile vse nemške napise.

V tovarni Samassa se je pa prepovedalo delavcem, da ne smeta nikjer po dva stati skupaj. Delavci so si nato vsi zavezali usta z robci.

V Trstu so zaprli iz Žalca pobeglega hotelirja Viranta. Mož je je hotel v Ameriko popihati. Našli so pri njemu 32.000 kron.

Uboj. V Lahoncih pri Ormožu je dne 18. sept. mizar Jak. Klemenčič v Brumnovi gostilni zaklal z nožem kočarja Mat. Cvetka zato, ker mu je ta v šali spodnesel stol. Mariborsko porotno sodišče je obsodilo Klemenčiča v triletno ječo.

Poročnik Mayer se je 30. sept. zjutraj ob 6. pripeljal iz Gradca v Ljubljano in sicer na ukaz vojnega ministrstva, da ga v Ljubljani zaslišijo ne samo vojaške, marveč tudi civilne oblasti. — Spremljalo ga je orožništvo.

Slabo jo je skupil. Pri zadnjem semnju v Ribnici je neki prodajalec čevljev zabavljal čez ljubljansko čevljarsko blago, češ da je sam papir. Ljubljanske kramarice s čevlji pa so zavrnile ta očitek z bijočimi dokazi. Slabotne ženske so krepkega moža javno pošteno naklestile, da jih bo pomnil. Ej, ti ljuba konkurenca!

Marijina devica — detomorilka 23 letna, zelo pobožna Marijina devica Marija Krehl, hči gostilničarja in cerkvenega ključarja v Vurberku je umorila po porodu svoje nezakonsko dete. Za zagovornika je imela protestanta dr. Mraulaga. Obsojena je bila na 15 mesecev ječe.

Zagreb s 75,000 prebivalcev. Hrvaški deželni statistični urad je ravnokar izdelal ves materijal o ljudskem štetju, ki se je dovršilo do konca let 1907. Cela Hrvaška je imela 2,626,630 duš, za 33,-661 več kot leta 1906. Zagreb je imel 74,900 prebivalcev, a danes je to število že preseglo 75,000.

"Kranjska hranilnica" v Ljubjani ni deželna, kakor nekateri med ljudstvom mislijo, ampak je popolnoma privatno nemčursko podjetje, ki nima nobenega stika z deželno upravo.

"Čez 7 let pride vse na dan." Svoj čas se je po mostu ki vodi čez Grubarjev prekop v Ljubljani, neki dečko igral s srebrnim goldinarjem, ki mu je pri tem padel v vodo. Sedaj, ko so končali zatvornice, se je deček spomnil izgubljenega goldinarja, ter ga šel pod most iskat, kjer ga je faktično našel. To je druge otroke tako ojačilo, da dan na dan iščejo po jarku podvodnih zakladov.

Cesarjev jubilej je slavil tedni c. in kr. pešpolk št. 27 na prav poseben način. Sam cesar je izrazil željo naj se njegov jubilej vporabi v korist otrokom in mladine sploh. Povsod tekmujejo ljudje med seboj v tem vzvišenem delovanju. V Ljubljani pa suje c. in kr. vojaštvo v jubilejnem letu 3letne otroke s kopiti, jim nastavlja bajonete na prsi in strelja na 14letne dečke. Tej proslavi cesarskega jubileja so se pridružili c. kr. uradniki, ki s ploskanjem in Heilklici odobrujejo tako postopanje.

V Celju ležita v enem tamošnjih hotelov, dva Nemca na smrt ranjena od zadnjih pretepov. Seve se o vsem tem med Nemci kar nič ne govori. Zadnja "D Wacht" roti in priduša svoje ljudi, naj o dogodkih z dne 20. septembra t. l. popolnoma molče, niti v familiarnem krogu naj se o njih ne razgovarja . . . Vsekakor značilno. A nič ne hasne. Resnica vendar sili na dan in te je zdaj sila strah korajžne naše germanije.

Po sodnijski obravnavi, ki se je vršila pred ljubljanskem okrajnim sodiščem med ženo nekega peka in nekim dimnikarjem obravnava zaradi žaljenja časti. Ko je sodnik nasprotujoči si stranki poravnal, sta odšla domov. Ko prideta v vežo, stanujeta namreč obe stranki v eni hiši, takoj pripelje ženska dimnikarju krepko zaušnico, ta pa skoči vanjo in jo zgrabi za vrat. Na ženskino kričanje so stranke prišle na lice mesta in vsled tega je začasno nastal zopet mir, obe stranki se pa še ponovno snideta pri sodišču.

Huda ženska. V sredo 23. sept. popoldne se je na Cesarja Jožefa trgu v Ljubljani neka branjevka silno raztogotila nad svojim možem. Začela je nanj kričati kakor sraka, da vse zapravi z drugimi ženskami, ona pa da ga mora živeti. Slednjič je skočila vanj in ga začela pretepavati. Stražnik je potem rešil moža iz neprijetnega položaja s tem, da je žensko odvedel med velikim vriščem in smehom mladih ljudi na stražnico. Ženska je po poti trdila, da ji nihče ne more nič in da je popolnoma upravičena moža tepsti, češ, za to ga pa imam. Tudi ko so jo izpustili, ji je šel še jezik kakor klepetec in obljubila je, da, ako ga ne sme na ulici, ga bode pa doma še hujši nabreskala.

Odvetnik dr. Jos. Kušar v Kranju je poslal to-le vlogo vojaški oblasti: Visoko c. in kr. korno poveljstvo! Bil sem dne 29. oktobra 1865. rojen in leta 1883. potrjen v vojake k c. in kr. dragonskemu polku cara Nikolaja I. št. 5. Iz letnice je razvidno, da sem odslužil ne-le rezervnike in domobramce, nego tudi črno vojsko, ker je moje 42. leto že minilo leta 1907. Krvavi dogodki izza 20. septembra 1908 v Ljubljani me pa silijo, da odlagam častniško dostojanstvo in prosim za izpust iz armadne zveze. Obenem pošiljam pod črto namembnico od 15. svečana 1908 št. 384 iz leta 1908 proti potrdilu. — V Kranju, dne 2. kimavca 1908. Dr. Jos. Kušar.

Napad dragonca na službujočega mitniškega paznika. V soboto 26. sept. zvečer je stal mitniški paznik ob ograji pri evangeljski cerkvi v Ljubljani ter opazoval, kako nastopa po Marije Terezije cesti poslujoča kavalerija. Nihče, tudi najmirnejši pasant ni bil varen pred njo. Mitniškemu pazniku se je pridružil še neki možakar. Kar ju zgleda dragonec in zdirja proti njima. Oba odskočita, a bil je že tudi skrajni čas, kajti vojak je bil že vsekal, toda udarec je zadel železno ograjo s tako silo, da se je odlomil kakih 35 cm dolg kos sablje ter padel na vrt. Ta kos odlomljene sablje se sedaj nahaja na magistratu, kamor naj se izročajo eventualni slični dokazi. Dragonec je spoznal mitniškega paznika in zdirjal k svojim tovarišem.

Rojak, kateremu si včeraj dal "Glas Svobode", da je čital, je danes pripravljen naročiti se nanj. Pojdi k njemu in videl boš, da je res.

Delavec je opravičen do vsega produkta, kar ga sam producira.

Pripravite se za sezonsko spreminjajoče vreme.

Naša jesenska in zimska zaloga je najfinejša v vsej vrsti. Ne odlašajte z nakupovanjem, ker si stem nič ne prihranite, nasprotno znajo cene pozneje poskočiti. Toraj vas opominjamo, da si nakupite kar potrebujete, takoj.

NASLEDUJE CENE TA TEDEN.

Možka spodnja obleka iz pristne volne, srajce, dvojnato močne na prsih in hrbtu, spodnje hlače iz iztega blaga, velikost do št. 46, navadna cena $1.25 pri tej rodaji samo 79c

Posebno teške spodnje obleke za možke v navadno modri, rujavi ali Jaeger modri barvi, velikost 30 do 46 par po 50c

Možke fine čisto volnene spodnje obleke, delane iz čiste avstralske preje v navadni sivi, rujavi ali rudeči barvi. Velikost 30 do 50 cena od .....

$1.00 do $2.98

Ženskih 80 ducetov spodnjih oblek jopice in hlače posebne velikosti cream barve, dobrega izdelka; velikost 7, 8 in 9, navadna cena 35c sedaj samo 19c

Zaloga ženskih jop in hlač z volno obšite naravno sive in druge naravne barve, vse velikosti; navadna cena 75c. v tej razprodaji samo 59c

Ženske čisto volnene jope in hlače delane iz fine mehke preje, rujave škrlataste in pepelnate barve. Velikosti do 44, cena od .....

98c do $1.25

Polvolnene nogavice za možke, naravno sive, črne ali pepelnate barve, brez roba, navadna cena 15c sedaj par po 9c

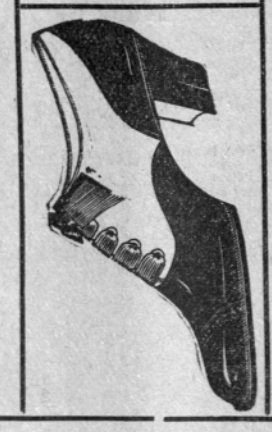

Beli katonasti wraperji za otroke, spredaj za zapenjat z gumbi, na od zunaj za robljeni, velikost 1 do 6; navadna cena 19c. sedaj samo 12c

150 ducetov možkih nogavic, posebno teške, iz modre mešane volne, razne velikosti, navadna cena 25c sedaj par po 14c

200 ducetov ženskih črnih zimskih nogavic brez roba, navadna cena 15c sedaj par za 8½c

Ženski čevlji za zavezat ali zapenjat iz Vici kid, naravno, vse iz močnega usnja navadna cena $2.00 sedaj par .....

$1 39 in $1.69

Ženski šliperji vse iz klobučevine, topli in trpežni, vse velikosti par 45c

Možki iz klobučevine topli šliperji par po 59c

Oglejte si našo zalogo nogavic domačega dela za možke, ženske in otroke. Delane iz slovečega "Bear Brand" prediva kateri so najboljši kar jih je na trgu.

Shranite premijske kupone, žnjimi si prihranite 3½c pri vsakem dolarju.

Ali ste že videli našo raznobarvano tkanino za nove obleke ki jih imamo v zalogi?

W. Kolacek & Co.

559, 561, 563 and 565 BLUE ISLAND AVE.

5.75 Im. 17 JEWELED RAILROAD WATCH

Patentiran navijalnik, za možke ali ženske 18k **SOLID GOLD** filled z lepo okrašenim dvojnim pokrovom, drži vedno korektni čas, primerne delavcem na železnicah. **JAMČENA ZA 20 let.** Za prihodnjih 60 dni pošljemo to uro na vsak naslov po C. O. D. za $5.75 in vozne troške, na pregled, in ako ni, kot se tu reprezentira **NE PLAČAJ NITI EN CENT.** Pomisli pa, da lahko plačaš $35.00 za ravno takšno uro ako jo kupiš od domačega zlatarja. Posebno dobro 14k pozlačeno verižico in privezek darujemo z vsako uro.

EXCELSIOR WATCH Co
505 ATHENÆUM B'LD'G, Chicago

Slovenci!

Gotovo, da se poznamo. Prej sem delal 9 let v Bernardovi vinarni na Blue Island Ave., sedaj imam lastno in dobro urejeno

GOSTILNO

na 680 Blue Island Ave., blizu Atlas pivovarne.

IG. F. HALLER.

ATLAS PIVO. BUSINESS LUNCH

PRVI DOLAR

prihranjen je samo nenavaden slučaj. Drugi dolar prihranjen povzroči navado, ki navadno vodi do bogastva. Odprite še danes vlogo s

$ $

Industrial Savings Bank

652 Blue Island Ave.

Odprto vsako soboto večer do 8 ure

Atlas in Pilzen pivo, likerji, smodke, prost prigrizek.

Zastopnik najboljših parobrodnih črt Pošiljatev denarja na vse dele sveta po najnižjem kurzu in točno.

Mohor Mladič

572 Blue Island Avenue
blizu Loomis St.

Telephone Canal 3214.

CHICAGO, ILLINOIS

John O. Hruby

TRGOVEC

s pohištvom, železnino, pečmi, karpeti itd.

Peči in ringerji (wringers) se hitro in dobro popravijs

589-591 Centre Avenue

Chicago, Ill.

FOTOGRAFIJE,

katere hočete imeti prišle mesece so velike važnosti sosebno za bodočo **nevesto in ženina.** — Za te poročne slike je

Willke

Izkušen fotograf, vodja

Slike izdelam po zmernih cenah v najboljši izdelovalnici fotografij. Obisk naše galerije slik Vas o tem prepriča.

391-393 Blue Island Ave., vogal 14. Place

ESTABLISHED 1883 — **CHICAGO** — PHONE CANAL 287

Nekatera so dobra! Druga morda boljša!
Severova zdravila so najbolša!

BOLEZEN NA OBISTIH

je jako nevarna, ako se spremeni v kronično, in je kot taka jako težko odstranjena. Znamenja take bolezni so neredi jeter in obisti, zabuhlost obraza in otekle noge, bolečine v členkih, trganje v hrbtu ter barvna in boleča voda.

Severovo
Zdravilo za obisti in jetra

je perfektno zanesljivo za vse nerede obisti, jeter in odstrani vse vedno nevarnosti. Ako čutite katerega teh neredov, potem začnite prec rabiti to zdravilo in okoristite se.
Cena 75 centov in $1.25

Gosp. Emanuel Hrbek, R. št. 1, Box 48, Phillips, Wis. piše:

"Prav zadovoljen sem z Vašimi zdravili. Posebno zdravilo za obisti in jetra mi je pomagalo pri bolečini odpuščanja vode. Porabil sem samo dve steklenice istega in od tistega časa več ne trpim."

Zdravniški nasvet pošljemo na zahtevo zastonj.

Neprebavnost

je najnavadnejša bolezen v tej deželi ki kaže neprebavnost. Povzročena je po napačnem rabljenju jedil, hitrem uživanju, preveč jedi, nerednem uživanju nerednem pitju in prenapetost pri delu.

Severov
Življenski balsam

odstraní narnevarnjše vrste neprebavnosti. Daje tudi dober okus.
Cena 75 centov.

Ponesrečenje

sa lahko primeri vsakomur. Vedno je treba imeti pri roki dobro mazilo za odrge, kraste, da se prepreči bolečina, zmanjša vnetje. Bolečine se hitro odstranijo in normalna kondicija se kmalu namosti, ako se že v začetku začne rabiti

Severovo
OLJE SV. GOTHARDA.

Storilo bode vse kar se od njega pričakuje—morda še veliko več. To je nojbolše mazilo. Cena 50 centov

Prodajejo se v vseh lekarnah. Ne jemljite ponaredkov.

W. F. SEVERA CO. CEDAR RAPIDS IOWA

Slovenci pozor!

Ako potrebujete odeje, klobuke, srajce, kravate ali druge važne reči za možke — za delavnik ali praznik, tedaj se oglasite pri svojem rojaku, ker lahko govorite v materinščini.

Cistim stare obleke in izdelujem nove po najnovejši modi in nizki ceni.

JURIJ MAMEK, 581 S. Centre Ave.
blizo 18. ulice Chicago, Ill.

Pozor rojaki!

Potujočim rojakom po Združenih državah, onim v Chicagi in drugim po okolici, naznanjam, da točim v svojem ravnokupljenem

saloonu "Triglav"

vedno sveže "Atlas" pivo in vsakovrstne likerje. Unijske smodke na razpolago. V zabavo vam služi popravljeno kegljišče in "pool" miza. Zagotavljam solidno postrežbo in se priporočam za obilen obisk.

John Mladič
617 So. Center Ave.,
blizu 19. ceste, CHICAGO, ILL.

Nekatere prodajalne trde, da

cena tega ali onega je za polovico...

nižja. Mi tega ne storimo. Temveč pridite in oglejte si naše blago. V zalogi imamo najlepšo vrsto OBLEK, SLAMNIKOV, KLOBUKOV, OVRATNIC, SRAJC SPODNJE OBLEKE itd. Pridite in oglejte si naše vzorce za moške obleke.
Oglejte si našo zalogo OBUČE.

TEL. CANAL 1198

J. J. DVORÁK & CO.
UNIOVI KREJČÍ a ODĚVNÍCI

Kloboučníci a obchodníci zbožím výpravným
ZAKÁZKOVÉ PRÁCI VĚNUJE SE ZVLÁŠTNÍ POZORNOST
598-600 BLUE ISLAND AVENUE

VACLAV DONAT

izdeluje neopojne pijače, sodovico in mineralno vodo.

756 W. 19 St. Tel. Canal 6296

Kasparjeva državna banka.

623 Blue Island Ave, Chicago, Ill.

plačuje od vlog 1. jan. pa 30 jun. in od 1. jul. pa do 30 dec. po 3 odstotke obresti.

Hranilni predal za $3. na leto.

Pošilja se denar na vse dele sveta in prodaja se tudi vozne listke (šifkarte).

Denar se posojuje na posestva in zavarovalne police.

RAZNO IN DRUGO.

Zarota zoper španskega kralja. Blizu Biarica so prijeli španskega anarhista Canatravo, ki je pridobival ljudi za zaroto, ki bi naj umorila kralja Alfonza. Pri anarhistu so dobili revolver in bodalo.

Senzacionelno aretiranje. Aretirali so markija Villamarino, bližnjega sorodnika laške kraljice vdove Margarite, ker je baje osleparil svoje upnike za 30,000 K.

K otvoritvi turškega parlamenta se baje odpelje iz Bosne in Hercegovine mnogo opozicijonalnih Srbov in mohamedanov. S seboj vzamejo spomenico, v kateri zahtevajo, naj stori turški parlament korake, da se Bosna in Hercegovina spravite zopet pod oblast turške države.

Bogata beračica. Na Dunaju je umrla 86letna vdova Gognel, ki se je preživljala deloma z beračenjem. V njeni zapuščini so našli 300,000 K.

Izpuščeni biki. V portugalskem mestu Molta so pijanci odprli vrata v hlev, kjer so bili razdraženi biki tik pred bikoborbo. Biki so se zagnali med množico ter sedem oseb usmrtili, 14 pa hudo ranili. Priti so morali vojaki, ki so ustrelili 15 bikov.

Proti smrtni kazni je izdala cela vrsta znanih ruskih politikov, učenjakov, pisateljev in umetnikov z knezom Pavlom Dolgorukim na čelu ob osemdesetletnici Leva Tolstega oklic, ki predlaga ustanovitev zveze za boj proti smrtni kazni. V oklicu ki je zanimiv za vse dežele, v katerih še obstoji smrtna kazen, se pravi, da so neprestane justifikacije popolnoma ponižale vrednost človeškega življenja in zanesla strašno demoralizacijo v narod, ne da bi dosegle namen, ki jim ga pripisujejo zagovorniki smrtne kazni.

Najdražji otrok na vsem svetu je brezdvomno sedaj triletni ruski prestolonaslednik princ Aleksij. Takoj ob njegovem rojstvu je državni svet nakazal v državnem proračunu na leto 8 milionov kron za prinčeve osebne potrebe. Največ te vsote se porabi za zavarovalnino, ker je predstolonaslednik zavarovan za 10 milijonov kron. Tudi za straže, detektive in tajno policijo za prinčevo varnost se izdajo na leto velike vsote, od katerih bi lahko nad sto rodbin brezskrbno živelo. Ko doseže princ 15. leto, se apanaža zviša.

Časopisi, dopisnice in tisk. Glasom najnovejše poštne štatistike porablja Namčija največ dopisnic, namreč eno milijardo in 394 milijonov na leto. Anglija porabi 800 milijonov, Zedinjene države 712 milijonov, Japonska 665 milijonov, Avstrija 376 milijonov, Indija 104 milijone, Francija 39 milijonov, Italija 35 milijonov. — Največ pisem razpošiljajo Zedinjene države, namreč 5 milijard 302 milijona. Druga je Anglija s 2 milijardami 694 milijoni, potem Nemčija 1 milijarda 967 milijonov, Francija 1011 milijonov, Rusija 474 milijonov. Tudi glede časopisov nadkriljuje Amerika vse ostale države, ker izdaja na leto nad štiri milijarde časopisov. Takoj za Zedinjenimi državami pride Francija, ki izdaja na leto 1 milijardo 745 milijonov časopisov

O japonskem gledališču. V japonskem gledališču sede gledalci potleh in imajo pri sebi svoje jelo: če se koga poloti glad, si izvadi in razprostre pred sabo in začne hrustati povsem komodno. Otroci se slačijo in oblačijo, odrasli pušijo, spe, jedo in se hlade. Tukaj se mešajo vsi stanovi, bogati in siromašni, svilene bluze s preprostimi srajcami, mlade devojke in žene, ki gojé deco. Vzlic veliki množici posetnikov, vzduh ni nikdar neznosen. Igre imajo po 14 do 15 dejanj, predstave pa trajajo običajno 1 ali dva dni. Igra se srednje dobro. Umetniško razvit pa je ples, igrali pa so do nedavnega časa ali sami moški ali same ženske, šele od najnovejše dobe so igralske družbe mešane.

Nabiranje za papeža. — Naj si odtrgajo od ust, da dajo papežu tako je zahteval na Sveti gori furlanski pridigar don Hren, dekan v Tržiču. Hudega hrena je dal vohati zvestim verníkom. Siromašno je življenje med ljudstvom na deželi, toliko v slovenskem, kolikor v furlanskem delu. Sedaj pa naj si v tem siromašnem življenju še od ust trgajo, da bodo redili papeža. Tako izsiljevati denar iz ljudij, to presega že vse meje. — Naj da nadškof in knez pa bogati nunci. Še nikoli nismo slišali, da bi bil dal škof kaj za papeža, ali pa bogati fajmoštri. Naj dajo oni, ki imajo vsega v izobilju, če je njihov poglavar res tak revež. Ali da je papež revež, tega ne verjame več noben človek na svetu, kdor je le še količkaj pri pameti. Fajmoštri imajo velike dohodke, dekani še večje, kanoniki imajo še več; škofje dobivajo na leto celo vrsto tisočakov, kardinali živijo v izobilju — kdo bo torej verjel, da potemtakem najvišji trpi lakoto? Pravi tepec bi bil, kdor bi verjel taki laži, pa če jo izgovori še tako posvečen gospod. — Naj dajo torej črni gospodje, ki so polni denarja, za papeža. Iz ljudstva izžemati denar za papeža to je v nebo vpijoč greh, ker ubogo ljudstvo že tako daje cerkvi toliko, da hira pod težo duhovskih davkov. — Naj da nadškof! Saj ima na leto dohodkov okoli 40,000 K. Kaj bo ukazaval iztisniti zopet iz ljudstva denar za papeža!

Pravila vseslovanske časnikarske zveze avstrijsko ministrstvo za notranje stvari ni odobrilo. K temu pripomnja "Edinost": Pravila more zavrniti vsaka vlada. To ne stane druzega nego potezo s peresom. Ali kaj je doseženo s tem? Mari avstrijska birokracija res tako malo umeva duha novih časov, da si domneva, da je s takim — zbadanjem z iglo zagradila pot idejam, v katerih službo so se stavili naši novinarji?!!! Avstrijski sistem naj postane enkrat pravičen in modern, pa se mu ne bo bati nobenih časnikarskih organizacij. Ideje pa pojdejo svojo zmagovalno pot dalje tudi preko avstrijske birokracijo. Ako krmilarji naše države menijo, da bi se dogodki razvijali ž njimi pa se bodo proti njim. Ali hočejo, da se nad njimi zopet maščuje stari greh, da jim vsako pametno spoznanje prihaja — prepozno?! Previdne in razsodne vlade ne delajo tako. Vladati se pravi — predvidati. Predvidna vlada skuša dajati dogodkom smer, ker drugače jo dogodki prehitevajo! Avstrijska vlada se jako moti, ako meni, da more z veksacijami preprečiti evolucijo v slovanskem časnikarstvu.

Iščejo se čudeži. Pokojnega papeža Pija IX. bi radi proglasili za svetnika, toda manjka še vedno potrebno število čudežev in zato je rimski kuriji vsakdo dobrodošel, ki ve povedati kako pravljico, ki se nanaša na življenje tega papeža. In tako se je komisija krčevito oprijela tudi sledeče bajke ki jo je raznesla najbrž kaka histerična tercijalka: Ko je bil Mastoi-Feretti, poznejši papež Pij IX., kardinal v Špoletu, prišla je nekoč črno oblečena in v pajčolan zavita dama ter želela s kardinalom govoriti. Kardinalovemu tajniku se to ni zdelo čudno, ker je bil vajen, da so kardinala obiskovale dame, zato je kardinalu takoj prijavil obisk. Kardinal se je nekoliko prestrašil, a rekel: "Pridem takoj!" Toda ni šel v sprejemno sobo, temuč v svojo kapelo, kjer je začel kleče moliti. Molil je toliko časa, da je bilo dami preveč čakanja ter je znova prosila tajnika, naj opozori kardinala, da bi rada ž njim nujno govorila. Tajnik je poiskal kardinala v kapeli. In zopet je kardinal odgovoril, da pride takoj. (Potemtakem se je že drugič zlagal! Op. up.) In še dvakrat je prišel tajnik kardinala opozarjat na obisk Pri četrtem opominu je rekel kardinal: "Govorim le z živimi, ne pa z mrtveci!" Tajnik kardinalovih besed ni razumel, a ko se je vrnil v čakalnico, našel je damo mrtvo na tleh. Pri preiskavi pa se je dognalo, da ni bila ženska, temuč preoblečen mož z bodalom. Vsled kardinalove molitve je zadela zločinca smrt. —

HUDODELEC.

Perzijska pripovedka.

Pred velikega vezirja Abduramana je stopil njegov zvesti služabnik Istagar, se globoko priklonil ter rekel:

"Ni zasluga vetra, če diši po cvetlicah. Pa tudi njegova krivda ni, če diši po gnoju. Odvisno je od tega, odkod prihaja. Veter ne more dišati po cvetlicah, če piha z gnojišča. Prinašam slabe novice, ker prihajam iz slabega kraja."

Veliki vezir reče:

"Ne boj se in govori."

"Poslan od tvoje velike modrosti, poslušati, kaj ljudstvo ne le govori, ampak tudi misli, stopim v kavarno nekega Saiba in pričnem jesti riž z rozinami in ovčjim mesom. Drugi Perzijani so delali isto v svoje veselje, kar sem jaz v službi države. Jedli so riž, pili kavo, pokušali sadje, poslušali godbo in občudovali dresiranega medveda. Eden pa z imenom Sadraj — on uči v šolah mladino svetih postav — je pričel glasno govoriti o tvoji visokosti."

"Glasno o meni govoriti? Me je hvalil?"

"Kakor se spodobi vsakemu dobremu Perzijanu — je moj jezik v nasprotju z mojimi ušesi. In nikoli ne ponovim, kar čujem."

Veliki vezir pravi:

"Vetra ne bom kaznoval. Govori!"

"Rekel je . . . rekel je: Veliki vezir je tat!"

"Hm! Pa dobri Perzijani mu vendar niso verjeli?"

"Gorje!" zdihuje Istagar, "malopridnež je govoril tako prepričevalno. Naj bi podaril Alah vsakemu Perzijanu take gorke besede v hvalo gosposke. Razen tega je zelo priljubljen in velja za jako dobrodelnega učenjaka in modrega moža. Vsi so mu verjeli. In vsi so ponavljali: "Veliki vezir je — —" Saj sam veš, kaj. To me je razburilo in užaljen sem prihitel semkaj, da ti sporočim."

"Dobro!" reče veliki vezir. "Požar je napol pogašen, če se pravočasno izve zanj." Pokliče stotnika telesne straže in ukaže:

"Pojdi precej na veliki trg in v Saibovo kavarno. Pojejte vsa jedila. Denar, ki ga dobiš, je tvoj. Kavarna naj se zapre. In tam okoli se klateči Sadraj naj prime in vrže v ječo."

Čez pol ure mu je že sporočil stotnik:

"Jedila so zavžita, hiša podrta, Saib bičan, Sadraj zaprt."

Veliki vezir se umiri.

"Hudobna vsebina s posodo vred je uničena."

Dva tedna sta minula.

Tu čuje Istagar, ko hodi nekega dne po trgu, da se dva kramarja prepirata. Spomnivši se svoje dolžnosti, stopi bližje in napne ušesa.

En kramar je očital drugemu, da ga je goljufal za dve kumari.

"Ti si tat!" je kričal oškodovani.

Drugi se je pa samo smehljal nad to žalitvijo.

"Drugikrat bi ti napravil za to besedo dve luknji v glavi. Sedaj pa nima psovka "tat" nič razžaljivega za nas enega. To je tako, kakor bi mi bil zaklical "veliki vezir". Če pravijo velikemu vezirju "tat", kako naj pač imenujejo mene. Če je sam veliki vezir tat, navadnemu človeku še sam Alah ne zameri, če je tudi."

Istagarja je zanimal pogovor že iz službenih ozirov in je vprašal:

"Odkod veš, dobri mož, da je veliki vezir — — no to, kar si ravno rekel?"

"Da je tat?" se zasmeje kramar. "Bilo bi me sram, če bi tega ne vedel. Pravil mi je vsak, ki je bil pol leta v ječi radi tatvine in je sedaj prišel iz ječe. V njihovi ječi ne pravijo velikemu vezirju nič drugače kot "tat". To jim izvrstno razlaga učitelj Sadraj. Hahaha! Če že žepni tatovi, ponarejalci denarja, goljufi, ki sede v ječi, ne rečejo nič drugače kot "tat", bi rad vedel, kako naj ga potem imenujejo pošteni ljudje."

Istagar da zapreti kramarja in odhiti poročat velikemu vezirju.

Vezir se je razjezil sam nad seboj.

"Kaznovati sem hotel, pa sem svinjo sam položil v lužo."

Zapove, naj se Sadraj precej pripelje predenj.

"Ali si pozabil na pregovor: Kaj je jezik? Jezik je ključ od ječe, ki ga vsakdo seboj nosi," zarohni nad njim veliki vezir "Nisi mogel živeti med omikanimi ljudmi — pa živi sedaj med divjaki."

In ukaže Sadraja precej pregnati v najoddaljenejšo severovzhodno deželo.

Minula sta dva meseca in veliki vezir je že pozabil na Sadraja, ko enkrat Istagar, izprehajajoč se po ulicah, zapazi čudno oblečenega moža, ki z odprtimi usti ogleduje hiše.

"Gotovo tujec!" si misli Istagar.

In kot zvest uradnik ga vpraša:

"Mir s teboj, tujec. Gotovo prihajaš iz daljne dežele in nečesa iščeš. Ali ti morem pomagati. Domačin sem in mi je vse znano."

"Res prihajam od daleč in sem prvikrat po opravkih v Teheranu," odgovori neznanec. "Rad bi videl hišo velikega vezirja in, če mogoče, tudi njega samega."

"Hvalovredna želja!" reče Istagar. "Zakaj se pa tako zanimaš za velikega vezirja?"

"Zelo me zanima; pravijo, da je tat!" odgovori odkritosrčno tujec. "Trgovec sem in zanima me, da bi videl takega tatu."

"Kdo ti je to povedal?"

"Ali mar tukaj ne veste tega?" se začudi trgovec. No, no lepo glavno mesto. V najbolj oddaljenih krajih Perzije vemo to in tukaj ne. Pri nas ve vsak otrok. Vsak otrok ti bo rekel: veliki vezir je tat!" To nas je učil učeni, modri in pravični Sadraj, ki so ga nam poslali iz Teherana, da nas pouči."

Istagar ukaže trgovca zapreti in teče k vezirju.

Veliki vezir se zopet razjezi sam nad seboj.

"Hoteč skriti tajnost pred ljudmi, sem jim jo sam odkril. Sam sem naredil, da se je raznesla na vse strani sveta. Spodil sem garjevo ovco med zdravo čredo."

In zapove:

"Takoj naj se prepelje malopridnež Sadraj iz severovzhoda na jug in pusti tam v najgostejšem pragozdu. Ko ni hotel živeti med ljudmi, naj poskusi med opicami."

In tako se je zgodilo.

Zopet minejo trije meseci.

Veliki vezir je že pozabil te neugodnosti, ko naenkrat njegova papiga, ki jo je ravno dobil od guvernerja neke oddaljene provincije, zakriči na ves glas:

"Veliki vezir je tat!"

Na trgu so prodajali ravno došle papige od juga.

Še čisto divje, ki niti norec" niso znale zakričati.

Pa vse te divje papige so kričale venomer:

"Veliki vezir je tat!"

Celo v šahovi palači je zavpila ravno kupljena papiga:

"Veliki vezir je — — —"

Pa k sreči je bil navzoč zvesti Istagar, ki je tudi po palači vohunil in je hitro papigi odsekal glavo.

Veliki vezir je bil obupan.

"Kaj pomenja to? Se je celo narava zarotila zoper mene? Pa naravi zapoveduje Alah. In Alah je popoln, ne more biti nehvaležen. Saj mu darujem vsako leto dragoceno preprogo."

Da poklicati zvestega Istigarja in reče:

"Pojdi in poizvedi, kateri hudobnež uči ptice takih nespodobnosti!"

Istagar je tekal tri dni in tri noči po mestu; ni spal, ni pil in se vrnil čisto shujšan in zbegan.

"Veruj moji izkušenosti, vladar mojega življenja! Nihče ne uči papig. Tu imamo opraviti z naravnim čudežem. Dal sem prijeti vse trgovce s papigami in vsi trdijo enoglasno, da dandanes papige že take na svet prihajajo. Pravijo, da odmeva po vsem gozdu ta klic: "veliki vezir je — —" Popolnoma čudež je to."

Veliki vezir se udari po čelu in reče:

"Stavim kamelo proti piščancu, da je to Sadrajeva umetnost. Gotovo on uči ptice teh besedi. Dobro, sedaj vem, kaj mi je storiti ž njim." (Konec prihodnjič.

JOSIP REMSKO

GOSTILNIČAR

163 Reed St., Milwaukee, Wis.

se priporoča rojakom za obisk. Postreže s prístnimi pijačami in izvrstnimi smodkami. Na razpolago

KEGLJIŠČE in DVORANA

WISCONSIN PHONE 413

LOUIS ROBSEL SALOON

Dvorana za društvene seje in veselice. Popotniki dobro došli. Postrežba s stanovanjem in hrano.

24 Union Street.

KENOSHA, WISC.

CUNARD HUNGARIAN AMERICAN **LINE**

Iz New Yorka v Sredozemsko morje in Adrijatička pristanišča. V REKO potom GIBRALTARJA, NEAPELJA IN TRSTA.

Novi, moderni parniki s dvema vijakoma.

Slavonia, Pannonia, Carpathia, Ultonia (Težki 10,000 do 13,000 stotov)

Parnika "CARONIA" in "CARMANIA", dva največja parnika na svetu celo leto redno vozita.

CUNARD STEAMSHIP COMPANY LTD.

F. G. WHITING, ravnatelj.

67 Dearborn St., Chicago

Delavci na prostem

izpostavljeni mrazu in vlažnosti se ubranijo dolgotrajnemu bolehanju za reumatizmom in neuralgijo, ako rabijo

Dr. RICHTERJEV Sidro Pain Expeller,

ko čutijo prve pojave. To zdravilo odgovarja zahtevam nemških zakonov in ima neoporekljiv rekord tekom 35 let.

V vseh lekarnah, 25 in 50 centov, ali pa pri izdelovalcu.

F. AD. RICHTER & CO.,

215 Pearl St., New York.

Emil Bachman,

580 S. Centre Ave., Chicago.

Izdeluje društvene znake, gumbe, zastave in druge potrebščine.

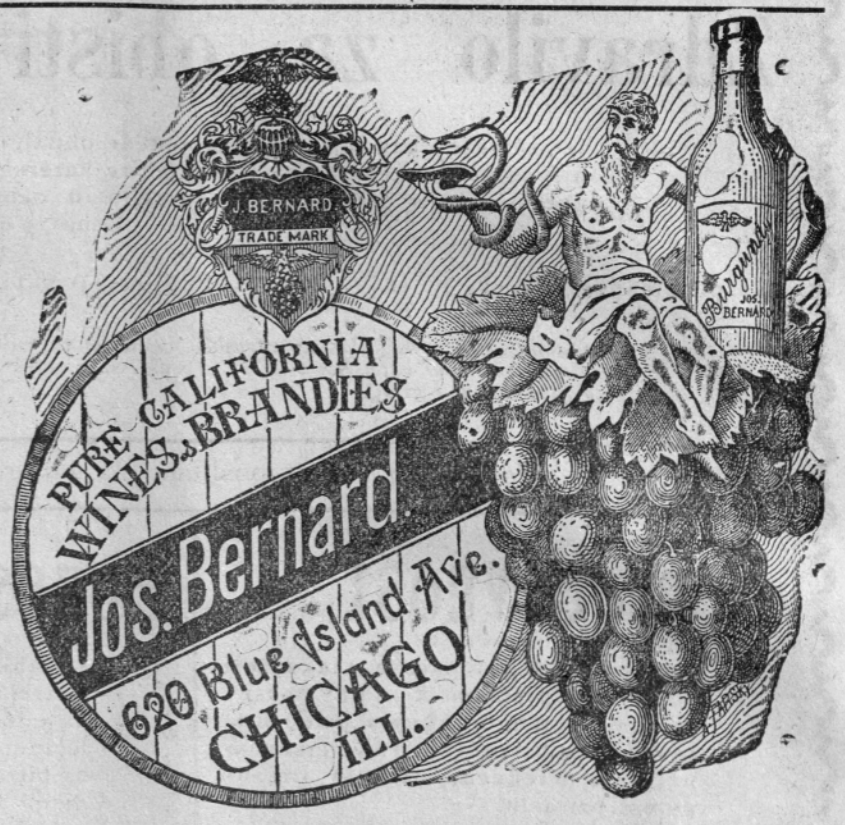

Edina vinarna, ki toči najboljše kalifornijska in importirana vina. Kdor pije naše vino, trdi, da še ni nikdar v svojem življenju pokusil boljšo kapljico. Vsi dobro došli!

NAVARNO ZNAMENJE

Jako malo ljudi postanejo žrtve, takojšnjih nevarnih bolezni. Navadno neka nejevolja se počuti pred napadom, ali vsako ostane neopaženo, ali se ga prezre. Taka nejevolja je **navarno znamenje narave.** Marebiti je bodlaj, slabost, zabasanost, onemoglost ali skoraj vedno je

POKVARJEN APETIT

kar nas opozarja na dejstvo, da tukaj nekaj ni v redu. Moder človek nikdar ne prezre opomine, vedoč provdobro, da bi iz tega lahko postala nevarna bolezen. Mogoče, da bi prošlo brez zdravil. Mi Vam želimo, da bi bili na varnem, to pa zamorete biti le ako vživate

TRINERJEVO ZDRAVILNO GRENKO VINO

To zdravilo deluje hitro. Ojačuje želodec njega žleze in okrepčuje živce k rednemu delovanju, in ako so rane v želodečnih žlezah jih ozdravi v najkrajšem času. Storilo Vam bode, kar nobeno drugo zdravilo na svetu ne učine. Vam bode

pospešilo dober tek,
popolno prebavljenje,
mirno spanje,
ojačilo mišice in živce,
očistilo kri,
dalo zdravo barvo,
energijo, korajžo in
popolno zdravje.

Vzdrževalo Vam bode Vašo družino močno in zdravo, zato ker se lahko daje otrokom kakor odrašenim. Koristi vsakem želodcu, naj bo bolan ali zdrav. Urejuje njega delovanje in je edino želodečno zdravilo.

UPRAŠANJE. Ali ste že kedaj opazili, da so Vas nekteri trgovci prevarili, ko so Vam dajali ponarejeno "grenko vino" na mesto TRINER-JEVEGA, katero je EDINO GRENKO VINO? Bodite previdni in zavrnite vse ponarejeno. Ako potrebujete zdravilni nasvet, pišite nam in naš zdravnik Vam ga bode dal brezplačno.

Rabite Trinerjevo zdravilno grenko vino v vseh notranjih želodečnih boleznih.

Na prodaj v lekarnah, v dobrih gostilnah in pri izdelovatelju

JOS. TRINER,

616-622 So. Ashland Ave., Chicago, Ill.